NICOLAE TĂUTU

COLUMNA

insula liniștită“

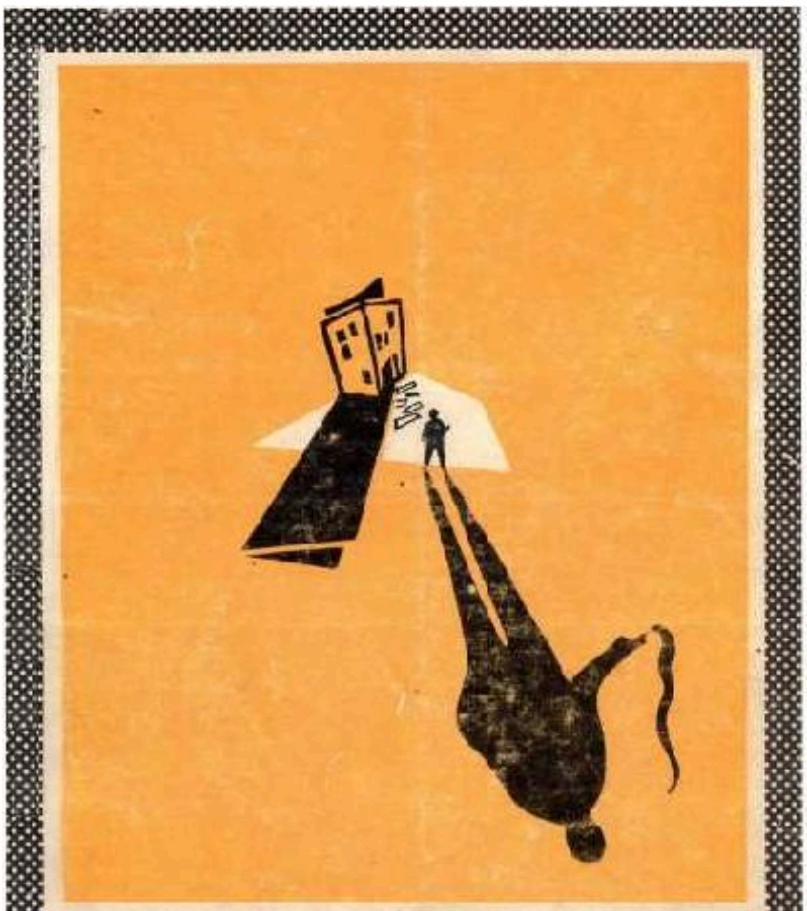

NICOLAE TĂUTU

COLUMNA

insula liniștită“

NICOLAE TAUTU

INSULA LINIȘTITĂ

Colecția Columna
Editura Militară
1968

Dedic acest volum celor din securitate,
cu ocazia împlinirii a două decenii de activitate
în slujba țării.

Căpitanul aviator Tudor Păun se mai privi o dată în oglindă, își mai potrivi o dată nodul cravatei; niciodată nu era mulțumit de cum îi reușea. De aceea se hotărî, — nu era pentru prima oară, — să-și cumpere o cravată cu nod fix.

Coborî grăbit treptele. Soarele verii îl orbi. În prag se împiedică de un iepure de casă, dolofan și alb ca un bulgăre de zăpadă.

— Iartă-mă, stimabile, însă vina o purtăm amîndoi... Dacă am apela la un tribunal internațional al oamenilor și al iepurilor...

Dar ofițerul se opri. Lîngă el se ivise Dionisie Larion, mecanicul blocului și stăpînul cu firman al celor șapte rozători albi. Om de aproape șaizeci de ani, mecanicul era veșnic pus pe glume.

– Era să mă lăsați numai cu șase iepuri, tovarășe căpitan.

— Dumnealui a dat peste mine...

Dionisie rîse respectuos:

– Aveți dreptate, e cel mai nedisciplinat. Am să-l bag la „carceră”... Și tot ca pedeapsă am să-l spăl și am să-l prind la uscat pe frînghie... Da, da, am să-l agăț de urechi cu cîrlige de rufe...

Căpitanul se îndreptă grăbit spre piața centrală, înspre locul unde urma să aștepte, cîteva minute, cursa militară a aerodromului. Zări de departe autobuzul „Strașnică zi de zbor! își spuse ofițerul încîntat. Să faci cu avionul o baie în imensitatea senină a cerului de iunie e o adevărată desfătare de care, în trecut, se bucurau doar zeii. Dar uite că iar am *derapat* spre poezie!... Totuși susțin că fiecare pilot e și un poet... Nici nu s-ar putea altfel!“.

Acum mașina străbătea străzile însorite ale orașului Z. Pe Tudor îl impresiona plăcut jocul culorilor oferit de casele văruite în diferite nuanțe, de rochiile multicolore, de tarabele încărcate cu fructe și zarzavat.

Peisajul se transformă apoi, pe nesimțite, într-un „verde crud“, ca în versurile lui Bacovia, o culoare odihnitoare, răspîndită pe toată întinderea aerodromului. Peste cîteva minute Tudor mergea zorit spre punctul de zbor. Era dornic să plonjeze cît mai repede în albastrul turburător al cerului.

Căpitanul simți că cineva aleargă în urma sa; îl opri un caporal, care îi raportă, abia trăgîndu-și sufletul:

– Tovarășe căpitan, sînteți așteptat la biroul tovarășului maior Boca.

– De cine?

– Nu știu, așa am primit ordin să vă raportez.

Această întîrziere a clipei de decolare îl irită: „Ar fi putut să mă aștepte după zbor!“

Spre surprinderea sa, în birou nu găsi decît doi ofițeri de securitate, un căpitan care se prezentă Miron Dan și care îl invită cu o voce inexpresivă să se așeze și un locotenent major, Marin Ulmu, care își trase scaunul mai aproape.

– Fumați? îl întrebă Dan, întinzîndu-i pachetul de „Snagov“.

Tudor se scuză pe un ton cam dur:

– Nu! Apoi mai îndulci replica: de două zile m-am lăsat de fumat... Mai precis de 49 de ore și 11 minute... Nu știu care scriitor spunea că în viața sa cel mai ușor lucru a fost să se lase de fumat... Pînă atunci reușise să facă asta de aproape o mie de ori...

Pradă nervozității, Tudor își găsea cu greu cuvintele, repetînd abuziv verbul „lăsa“... De altfel, emoția i se citea deschis pe chipul acum parcă mai palid...

Din nou se auzi glasul neutru al lui Dan:

– Eu vă urez să reușiți definitiv!... A, da... După acest preambul, să vă destăinui de fapt scopul întîlnirii noastre... Vă solicităm cîteva informații despre angajatul civil Ion Stogu...

Orice i-ar fi trecut lui Tudor prin cap, în afară de o astfel de întrebare. „Ce i s-o fi întîmplat lui Stogu? E doar un tip liniștit, sobru... “

– Vă stau la dispoziție, tovarășe căpitan!

Era cît pe aci să adauge „cu plăcere“, dar se opri la timp. într-adevăr, pe Tudor îl cam sîcîia, chiar de la prima vedere, figura somnoroasă și absentă a căpitanului de securitate cufundat parcă într-o permanentă toropeală. Vorbele-i curgeau molcome, indiferente, alunecînd reci ca dintr-o altă planetă. De aceea aviatorul își mută privirea pe figura proaspătă, radiind sănătate, bucurie, optimism exuberant, a locotenentului major cu înfățișare de sportiv și blond ca un personaj din mitologia scandinavă

– Erați cumva prieteni?... Deduc aceasta din faptul că lucrați împreună, că locuiați împreună, că vă vedeați zi de zi, nu-i așa?

Tudor precizează, cu oarecare prudență, relațiile sale cu Stogu:

— Sîntem simple cunoștințe. Prin el am putut ocupa camera în care locuiesc acum, el mi-a propus-o, dacă acest amănunt vă interesează...

Dan își mai aprinse o țigară cu aceleași gesturi fantomatice. Nimic nu i se putea citi pe față. De aceea, vestea pe care o rosti calm, pe nepregătite, avu efectul unei lovituri de trăznet.

– E bine să vorbiți la trecut. Ion Stogu nu mai este în viață. Cadavrul i-a fost descoperit într-o groapă cu var din apropierea gării Chitila.

– Nu se poate! Nu cred... izbucni Tudor.

– Mă văd totuși obligat să vă contrazic. Și cel mai viabil argument îl constituie aceste fotografii... Sînt elocvente, nu?

Tudor, cuprins de o vădită emoție, urmări uluit fiecare fotografie, apoi întrebă:

– S-a sinucis?

– Nu. A fost asasinat. În ziua de 8 iunie, deci acum două zile, i s-a găsit cadavrul. Pare-mi-se că ați plecat împreună de la aerodrom... Ați putea să ne relatați impresiile dumneavoastră, să vă referiți, mai ales, la această ultimă întîlnire...

Încă nerevenit din prima-i surpriză, Tudor făcea eforturi să-și amintească momentele petrecute în urmă cu șase zile.

– Ne-am întors cu autobuzul de la aerodrom. Mi-a mărturisit că beneficia de o permisie de trei zile... Intenționa să-și viziteze un frate aflat la București. Un frate sau o soră... Cînd am coborît din cursa noastră, am observat că în piață îl aștepta un „Fiat 1300“... Mi-a declarat cu o ușoară mîndrie: „Cu limuzina asta merg la București... E o ocazie fericită...”

Dan își deschise pentru prima oară și cealaltă pleoapă. Dar vocea îi era la fel de ștearsă.

– Și nu vi s-a părut nimic suspect?

Tudor zîmbi, zîmbi nervos, schițînd o grimasă.

– Ce-ar fi putut să-mi atragă atenția?... De altfel, dacă nu mă înșel, nici nu prea sînt înzestrat cu multă perspicacitate. Și apoi, un om

pleacă în permisie cu o mașină de ocazie... Mi se pare perfect normal...

Locotenentul major izbucni:

– Normal, dar nu prea. *Normal* ar fi fost ca „Fiat"-ul să-l fi așteptat pe Stogu în fața unității dumneavoastră, deoarece șoseaua spre București trece chiar pe la poartă...

Aviatorul se simțea cuprins de iritare, deși recunoștea că ofițerul are dreptate. Din încăpățînare însă replică dîrz, aproape vehement:

– Tovarășe locotenent major, mă văd obligat să vă informez că nu obișnuiesc să tai firul de păr în patru... N-aș avea nici timp și nici nervi pentru o asemenea bizarerie...

Cu același calm, trezit ca dintr-o reverie, flegmatic, Dan interveni:

– Păcat, tovarășe căpitan, că nu vă permiteți un asemenea *lux*, o asemenea *bizarerie...* În astfel de ocazii *a tăia firul de păr în patru* se poate traduce prin *vigilență.* Și, pentru vigilență, sper că fiecare avem timp suficient la dispoziție... Nădăjduiam că vom obține din partea dumneavoastră tot concursul și nu „teoretizări" ce ne răpesc intr-adevăr mult timp...

Tudor se stăpîni, spunîndu-și: „Nimic nu iartă". Mărturisi totuși cu o umbră de malițiozitate:

– Deși m-ați notat drept „lipsit de vigilență", sper să vă dau cîteva informații, poate utile... Bunăoară, am remarcat că individul de la volan avea părul argintiu și o față tînără, frapant de proaspătă în contrast cu părul; un nas acvilin, tenul smead... În interiorul mașinii se mai afla o fată blondă cu părul strîns coc și un copil de vreo patru, cinci ani...

Dan vorbi, după o scurtă dar semnificativă tăcere:

– Da... da... Spune-mi, Ion Stogu părea mulțumit de întîlnirea cu cei din automobil?...

– Sigur că da... Cu omul de la volan mai ales... S-au salutat ca vechi amici. Stogu, de obicei taciturn, mi s-a părut atunci exuberant, chiar foarte volubil... Nu mai semăna cu vecinul posac pe care-l știam.

Dan își însemnă ceva într-un carnet redus la proporțiile unei cutii de chibrituri, întrebînd fără să-și ridice ochii:

– În ce împrejurare v-a făcut Stogu propunerea să locuiți în aceeași casă?
– Cred că n-a trecut mai mult de o lună din ziua în care, auzindu-mă că am nevoie de o cameră mai confortabilă, mi-a dat adresa familiei Radu. M-a condus personal. Camera mi-a plăcut și după două zile mi-am adus bagajele în strada Macului 24 B. Era o...

Dan îl întrerupse:

– Puteți să ne vorbiți despre această casă și despre locatarii ei?

Tudor declară sincer entuziasmat:

– Casa noastră? O adevărată insulă liniștită. Cu toate că ritmul trepidant al vieții de citadelă industrială a făcut să dispară vechea noțiune de „oraș provincial", de oraș „în care nu se întîmplă nimic", locuința noastră a rămas un ostrov al tăcerii...

Dan interveni cu o fină ironie:

– E mai bine să nu vă grăbiți cu aprecierile...

Tudor se înfurie de-a binelea. E cea mai liniștită casă. Iar locatarii ei sînt oameni onești, cumsecade... Pentru fiecare dintre ei răspund cu capul!

– Vă apreciați prea mult vecinii și prea puțin țineți la capul dumneavoastră, tovarășe căpitan, sublinie Dan cu aceeași umbră de ironie, pe care Tudor o luă drept jignire.
– S-ar putea să nu știu să-mi prețuiesc capul, dar în același timp sînt ferm convins că mania suspiciunii nu mă caracterizează... Despre probitatea vecinilor mei sînt totuși convins. Bunăoară, proprietara mea, doamna Zamfira Radu este o văduvă onorabilă al cărei soț a murit în luptele din Cehoslovacia.
– A *dispărut,* îl corectă cu plăcere Dan.
– A murit, a dispărut e totuna...
– Nu, nu, insistă căpitanul de securitate. Priviți cam superficial lucrurile. Dacă a dispărut în primăvara lui 1945, nimeni nu ne poate convinge că acum nu trăiește pe undeva... Este?

Pentru a doua oară Tudor tăcu iritat. Continuă apoi cu mai mult calm:

– Da. S-ar putea să aveți dreptate. Dar pînă la proba contrară, eu rămîn pe poziția mea. Mai ales că doamna Radu îmi va fi viitoare rudă. Cu fata ei, Monica Radu, studentă la politehnică, sînt

logodit. Evident, am chibzuit bine acest pas; de altfel e o chestiune intimă, despre care sper că am vorbit destul. în aceeași casă mai locuiește și inginerul Vlad Timuș, unchiul viitoarei mele soții. Pînă nu de mult a fost constructor de avioane, astăzi este un venerabil pensionar, pe care-l pasionează șahul și motoarele...

– O mică rectificare, preciză la fel de apatic Dan, inginerul Vlad Timuș a fost *îndepărtat* din producție în anul 1950, iar pensia o primește de la o dată destul de recentă...

– S-au mai făcut unele greșeli în trecut, tovarășe căpitan. Dovadă că și astăzi mai este consultat în unele probleme importante din domeniul construcției motoarelor.

Dan îl înțepă din nou pe Tudor:

– După dumneavoastră ar fi meritat să fie membru al Academiei!

Tudor sări ca ars:

– Văd că-l cunoașteți mai bine decît mine. Atunci pentru ce mai aveți nevoie de referințele umilei mele persoane?

Mai imperturbabil ca oricînd, Dan trecu peste impulsivitatea lui Tudor.

– Dacă o să vă liniștiți, o să aflați și răspunsul. în munca noastră are importanță orice amănunt, chiar și cel aparent lipsit de importanță. În scopul acesta discutăm acum cu dumneavoastră. E vorba de un om ucis și care v-a fost coleg. În joc e memoria sa, onoarea sau dezonoarea numelui său, oprobiul sau admirația noastră pentru faptele sale... Și, mai presus de orice, apărarea intereselor patriei... Sper că am fost explicit!

– Evident, răspunse cu convingere Tudor. Am să încerc să vă relatez cît mai multe amănunte. Eu locuiesc la etaj. La parter locuiește familia Pietraru. Doamna Sanda Pietraru i-a închiriat lui Stogu o cameră. Pe soțul ei, Tase Pietraru, nu l-am văzut. E permanent plecat pe teren. Știu că lucrează în comerț sau așa ceva...

– Deci garantați pentru oameni pe care nici nu i-ați văzut? Nu socotiți superficială aprecierea dumneavoastră?!

Tudor se aprinse din nou:

– În afară de cunoaștere ne mai bazăm și pe intuiție...

– Noi vă solicităm numai fapte precise. Intuiția, uneori, poate da greș.

Aviatorul își ascunse nemulțumirea.

– Perfect. A mai rămas să amintesc de mecanicul casei, de Dionisie Larion, un bătrînel plăcut, bineînțeles cînd nu se lungește la vorbă și care locuiește la subsol. Mai are în directa sa supraveghere și caloriferul de la blocul vecin. Cred că am terminat cu lista locatarilor... A, să nu uit, au mai rămas cei șapte iepuri de casă ai mecanicului. Dar pot să confirm cu certitudine deplină că la nici unul dintre harnicii rozători n-am observat pînă în prezent ceva suspect...

Dan își aprinse din nou o țigară; apoi se ridică liniștit, conchizînd cu indiferență:

— Vă mulțumim și pentru relatări, și pentru poantele umoristice. Și vă rugăm, tovarășe căpitan, să vă notați aceste numere de telefon. La nevoie, apelați la ele și cred că nu e nevoie să vă mai recomand o discreție totală...

•

Tudor se simți în largul său abia în înaltul văzduhului, în lumea de basm a norilor. Cerul îl făcea să uite oboseala emoțiilor neprevăzute prin care trecuse. Aviatorul regreta sincer pierderea atît de tragică a tăcutului Stogu. Pilotul se simțea totuși înviorat că scăpase de prezența stînjenitoare a lui Dan. „Nu știu de ce omul acesta îmi displace! E prea scrupulos! Prea bănuitor! Cine din casa noastră ar fi putut să aibă ceva cu însinguratul Stogu? Da, chipul securistului nu mi-e de fel simpatic. E tipul omului care suflă și în iaurt!“ Auzi comanda prin radio:

„Carpen 105! Ținta în față și stînga, la zece“.

2

În aceeași după-amiază, căpitanul Dan și locotenentul major Ulmu au aterizat cu un avion la București. S-au îndreptat spre morgă, unde au cercetat îndelung cadavrul lui Stogu. Căpitanul concluzionă:

– A fost ucis înainte de a fi aruncat în groapa de var. A fost lovit în cap cu un corp de metal.

Ulmu asculta plin de condescendență.

– Cred că au lucrat două sau trei persoane! continuă căpitanul.

Din certificatul de autopsie reiese că Stogu abuzase de alcool... Probabil intenționat l-au amețit înainte de comiterea crimei! Poate vom afla ceva de la fratele victimei și apoi, conform planului, să ne deplasăm la groapa cu var...

Pe fratele lui Stogu îl găsiră îndurerat, pradă încă știrii atît de dureroase. Vorbea ilogic, incoerent, iar declarația sa nu prea le aduse noutăți: „Da, a venit la mine. Era extrem de grăbit, avea o flanea albastră. Era neras. Mi-a mărturisit că pleacă la munte pentru două sau trei zile. Fuma țigară după țigară, el care n-a fumat niciodată. Era însă bine dispus. Cum să bănuiesc tragicul său sfîrșit?... Și apoi am fost chemat să-l recunosc la morgă".

Pe chip i se prelingeau boabe de lacrimi, fără să plîngă, fără să geamă. Durere împietrită, bărbătească.

Peste douăzeci de minute au ajuns la Chitila, să cerceteze groapa de var în care fusese aruncat Stogu. În apropiere, urmele unui camion, deci „Fiat"-ul nu trecuse pe aici. Ulmu exasperase:

– Tovarășe căpitan, nici un indiciu... Nici o urmă... Iată o crimă perfectă!...

Dan îi replică blazat:

– Crimă perfectă nu există! E drept că asasinul, sau mai precis asasinii, au omis să ne lase o carte de vizită. Au luat însă legitimațiile victimei. Cadavrul a fost identificat după plicul unei scrisori expediate de fratele său. Deci au lucrat superficial, zorit, n-au cercetat minuțios îmbrăcămintea și iată că această scrisoare le încurcă acum planurile. Și este curios cum această scrisoare a rezistat în groapa de var, literele de pe plic mai putînd fi descifrate...

Ulmu asculta în tăcere. Căpitanul vorbi după cîteva clipe de gîndire:

– Probabil că au intenționat să se folosească de legitimațiile lui Stogu și cu ajutorul lor să ajungă la secrete militare. Pricepi? Poate pe un aerodrom, sub un pretext oarecare. Au sperat că victima va fi descoperită în groapa de var după un timp mai îndelungat. Au pus probabil cadavrul sub supraveghere. Acum cînd au aflat că a fost descoperit, ce le-a mai rămas? Speranța că nu va fi prea repede

identificat, în situația asta ce-ar putea face? Să pună sub „supraveghere" morga...

Dan îi făcu semn lui Ulmu să-l urmeze. Ordonă șoferului:

– Cît mai repede la morgă, la Institutul medico-legal! Vezi, vina e a noastră, tovarășe locotenent major, am cercetat prea sumar, ca să întrebuințez un eufemism...

Medicul legist nu se arătă prea entuziasmat de întoarcerea ofițerilor, deoarece se pregătea pentru o „deplasare pe teren", la un meci de fotbal. Vorbi laconic, expeditiv:

– Vă rog să credeți că sînt reclamat de un caz extrem de urgent.

Liniștea și calmul lui Dan îl scoteau din pepeni.

– Sper că și cazul nostru este la fel de important.

– Bine, dar elucidat!

– Încă nu, insistă flegmatic Dan. S-a interesat cineva de cadavrul lui Stogu?

– Absolut nimeni, se grăbi să răspundă medicul.

– Desigur, fotografia lui nu a fost pusă în afișier.

– Nu. Cadavrul era identificat...

Căpitanul Dan era gata să plece, cînd Ulmu îi propuse un mic popas.

– Cred că ar fi util să discutăm și cu îngrijitorul de cadavre.

Intrară din nou în morgă. Ulmu privi cu curiozitate o studentă care, abia ieșită din sala de disecție, își scoase mănușile transparente și mușcă cu lăcomie dintr-o tartină pe care o avusese în servietă. Pe patru cărucioare se aflau cadavrele. Lîngă fereastră descoperiră trupul lui Stogu, pe care îngrijitorul se pregătea să-l scoată din sală. Observînd că se îndreaptă spre el, îngrijitorul îi întîmpină cu un surîs jovial:

– Sînteți tot ziariști, nu?

– Aproape, glumi Ulmu. Dar de unde ne-ai cunoscut că sîntem ziariști?

Îngrijitorul răspunse cu o oarecare importanță în glas, care se reflectă și în ținută.

– Ei, asta-i!... N-au fost și ieri doi ziariști? Au spus că vor scrie despre mine la „Informația"... înseamnă că astăzi trebuie să apară

articolul. Cu poză!

Mirosul de formol și de cadavre în canicula timpurie a lui iunie devenise insuportabil, așa că Dan îl pofti pe supraveghetor să continue discuția în curte. îi întinse o țigară:

– Și ce zici că au făcut ziariștii?

Supraveghetorul rîse satisfăcut, ștergîndu-și cu dosul palmei sudoarea ce-i șiroia pe obraji.

– Ce să facă? De-ale lor... Au fotografiat cadavrele, și pe mine la mijloc, apoi mi-au cerut numele fiecăruia, interesîndu-se despre munca mea, spunîndu-mi că sînt fruntaș în producție și că am dreptul la primă...

– Și?

– Și... Pe urmă au spus că vor scrie la ziar... Apare oare azi articolul?

– S-ar putea să mai întîrzie...

Omul oftă cătrănit:

– Așa-i cu ziariștii, te mai amînă...

Dan îl întrebă cu vădit interes:

– Poți să ne spui cum arătau cei doi ziariști?

Supraveghetorul se lumină brusc.

– Unul dintre ziariști era mai darnic. Pentru truda mea, fiindcă le-am dat și explicații despre moartea fiecăruia dintre cei băgați acum în formol, mi-a dat o hîrtie de 25... Eu n-am vrut să primesc, mi-era că mă dau la ziar... Dar omul mi-a spus cu duioșie: „De sufletul morților...“ Ei, dumneavoastră ați fi primit sau nu? Eu știu una și bună: pe morți să nu-i superi...

Mircea Dan, plictisit de filozofia ieftină a supraveghetorului, îl întrerupse iritat:

– Perfect. Dar cum arătau dumnealor la înfățișare?...

– Păi, ca dumneavoastră, cum să arate... Numai că unul, deși era tînăr la față, avea părul cărunt pe la tîmple... Cel de mi-a dat hîrtia de 25 și m-a fotografiat... l-am condus pînă la poartă. De, au fost cumsecade. Mi-a părut rău că acolo i-a luat în primire un milițian. Ce să-i faci, n-au parcat mașina ca la „reglement” și s-au ales și cu o amendă... Și cică oamenii buni au noroc!

– Cel cu tîmplele albe conducea mașina?

– Ăla da, zău, dacă am văzut vreodată om mai frumos!

Ofițerii îi mulțumiră grăbiți, fără a mai auzi glasul insinuant al supraveghetorului: „La sufletul morților nu vă gîndiți?“...

La circa de miliție fu chemat apoi agentul de circulație din zona Institutului medico-legal.

– Ai amendat ieri un „Fiat“ pentru parcare în zona Institutului medico-legal?

Milițianul raportă respectuos:

— Tovarășe căpitan, vedeți, eu l-am iertat... Era omul din provincie și nu călcase decît cu doi metri limita...

Dan privi spre Ulmu, cu un aer care însemna: „Și de data aceasta ni s-a strecurat printre degete!“

– Cum l-ai iertat?

– Ei, i-am cerut doar actele, dar nu l-am mai amendat.

Ulmu răsuflă ușurat, neputîndu-și stăpîni bucuria:

– Bravo, tovarășe milițian! Dă-ne repede datele!

În cîteva clipe avură datele necesare. Numărul mașinii: „Z. 2537“, proprietar: Sever Rak.

Apoi telefonară, pentru o ultimă verificare, la redacția ziarului „Informația”, unde li se confirmă de către redactorul șef că nici un redactor sau reporter nu avusese sarcina să scrie vreun articol sau reportaj despre Institutul medico-legal.

Ulmu declară însuflețit:

– Începe să se facă lumină, tovarășe căpitan! Acum se explică amestecul direct al lui Rak în viața lui Stogu. L-a condus la București cu mașina sa, i-a luat actele, pentru a le întrebuința într-o misiune specială, bineînțeles, după ce, lipsit de curtoazie. i-a expediat cadavrul în groapa de var... Și iată-l interesîndu-se la morgă dacă a fost sau nu descoperită identitatea victimei sale. Și o înfrîngere: actele lui Stogu nu mai au nici o valoare în mîinile sale...

Dan se mulțumi un timp doar să-l asculte. Apoi îi aruncă o săgeată:

– Tot raționamentul dumitale ar fi bun, dacă n-ar exista și o altă ipoteză. Nu s-ar putea oare ca Stogu să-i fi fost complice? Iar la un moment dat acest Stogu să fi devenit un balast pentru domnul

Sever Rak?... Și știi cît de ușor se debarasează unul de altul oamenii de teapa lor... Fără nici un fel de scrupule... Acum să plecăm imediat acasă, să continuăm cercetările. Abia aștept să ajung în orașul nostru!

•

Dan și Ulmu așteptau rezultatul de la miliția orașului Z.

Locotenentul major anticipă răspunsul:

– Cred, tovarășe căpitan, că vom rămîne în ipostaza inițială. Presimt ce ni se va raporta: „Fiatul“ cu nr. Z. 2537“ nu există înregistrat și nici numele proprietarului Sever Rak nu este cunoscut... O luăm iar de la început... Actele mașinii și buletinul conducătorului cu tîmple argintii au fost false...

– Sînt situații importante în care agenții preferă actelor falsificate, acte autentice, sustrase de cine știe unde... Dar în cazul nostru nu știu ce pronostic să dau...

Sună telefonul. Dan ridică receptorul. Vorbea sec:

– Cum? Da. Mașina e înregistrată. Da. Și unde locuiește domnul Sever Rak? Bine, mai repetați adresa. Vă mulțumesc!

Închise telefonul și îi ordonă lui Ulmu:

– Repede, la mașină! Domnul Sever Rak, auzi culmea coincidenței, locuiește pe strada Macului nr. 26!

Sunară îndelung la ușă. Apoi bătură stăruitor. Erau gata să renunțe, cînd un glas din interior întrebă:

– Cine este?

Îi primi un tînăr blond, cu o figură palidă, de om suferind. Dan i se adresă politicos:

– Domnul Sever Rak?

– Întocmai... Vă rog așezați-vă!... Și să mă iertați că am să mă întind pe canapea... Sînt încă slăbit, mă aflu în convalescență după o operație de ulcer...

Dan precizează:

– Nu o să vă reținem prea mult...

Gazda asculta cu un aer insolit.

– Cînd ați ieșit din spital, domnule Rak?

– Ieri după-amiază... Trebuie să merg totuși la control... Am suportat o intervenție chirurgicală destul de dificilă...

Dan, după ce ceru voie gazdei, își aprinse o țigară.

– Și mașina unde ați ținut-o în timpul cînd vă aflați în spital?

– La garaj... Am supus-o unei reparații generale. Era și vremea... Abia peste trei zile voi putea s-o scot... Dar pentru ce mă întrebați?

Dan îl informă, întrucîtva, că mașina i-a fost văzută pe străzi, fără să pomenească de crimă, încheind:

– Deci actele mașinii sînt la dumneavoastră?

– Desigur. Le-am închis în birou pe tot timpul absenței mele. Ce-i drept, nu am verificat... Poftiți cheia!... Vă rog pe dumneavoastră, îmi este foarte greu să mă deplasez... Da, acolo, în sertarul de jos... Vă mulțumesc!

Marin Ulmu deschise sertarul.

– Acestea sînt actele, nu?

Rak le verifică pe îndelete și declară hotărît:

– Da. Sînt intacte! Nu lipsește nici unul. Toată întîmplarea mi se pare de domeniul fantasticului... Vă pot garanta că hîrtiile n-au fost clintite din sertar...

Dan făcu semn lui Ulmu să pună actele la loc, în timp ce continua să chestioneze pe convalescent.

– V-aș mai deranja cu o întrebare: cheia dumneavoastră mai are vreo pereche... Poate mai aveți o cheie la cineva?

– Nu. A, să nu uit... în timp ce eram în spital, m-a vizitat inginerul, acum pensionar și vecin cu mine, Vlad Timuș... A avut nevoie de un studiu în limba germană despre motoare... I-am dat cheia, ca să-l ia din biblioteca mea. A doua zi mi-a înapoiat-o... Cartea se află și acum la inginer. A fost singura dată cînd am împrumutat cuiva cheia locuinței...

– Vă mai amintiți data?

– Cred că era în jur de trei sau patru iunie... S-ar putea să greșesc cu o zi...

Dan insistă asupra caracterului secret al discuției, îi mulțumi pentru ajutor și îi ură grabnică însănătoșire.

– Ce spuneți, tovarășe căpitan! îl chestionă Ulmu cînd rămaseră singuri în mașină.

– Totul devine din ce în ce mai ciudat! Mai complicat... Acest inginer Vlad Timuș ridică semne de întrebare... Dar să profităm, că tot

sîntem pe aproape, și să o vizităm pe fosta gazdă a lui Stogu.
– Pe doamna Sanda Pietraru?
– Da, pe dumneaei!

3

Doamna Pietraru îi primi cu o emoție abia perceptibilă.

— Chiriașul meu, domnul Stogu, nu este acasă. E la fratele său, la București...

– Vă rog să ne conduceți în camera lui, interveni Ulmu.
– N-ar fi mai bine să poftiți cînd o să fie și el acasă?
– S-ar putea să nu vină atît de curînd!

Bătrîna Sanda Pietraru înțelese greșit:

– S-a mutat cumva din oraș?
– Într-un fel da, încercă Dan să o deprindă cu adevărul brutal ce avea să urmeze.
– Tot nu înțeleg, se lamentă bătrîna.
– Doamnă, chiriașul dumneavoastră a fost asasinat la București.

Bătrîna începu să plîngă sincer, cu gemete și sughițuri.

– Cine să fi omorît pe un om atît de cumsecade?
– Asta ne străduim să aflăm și noi... desigur, cu ajutorul dumneavoastră...
– Cum să vă ajut? Cereți-mi orice, domnilor!
– Deocamdată, am dori să ne lăsați singuri, pentru cîteva momente, în camera lui. Poftiți, legitimațiile noastre și ordinul de percheziție al procuraturii.

Rămași singuri, ofițerii cercetară cu de-amănuntul fiecare ungher, fiecare palmă de perete.

– Totul pare în ordine, constată Marin Ulmu. Totuși, vreau să verific încăperea și cu aparatul de detectare.

Peste un sfert de oră raportă militărește:

– Tovarășe căpitan, nu-i instalat nici un microfon secret.

Așteptă tăcut concluzia lui Dan, care nu se desprindea de lîngă bibliotecă.

– Chiar totul, totul, e în regulă, Marine?

Cînd Dan era mulțumit, își numea subalternul pe nume: „Marine" sau „Ulmule"; altfel i se adresa pe un ton oficial, cu „tovarășe locotenent major".

– Așa se pare, tovarășe căpitan!

Un timp căpitanul se plimbă agitat prin cameră. Apoi se opri din nou lîngă bibliotecă. Vorbi, cu ochii ațintiți spre raftul superior:

– Ai să vezi că nu-i chiar așa... Privește porțiunea aceasta a raftului!

– Nu observ nimic deosebit.

Dan îi limită un spațiu cu brațele.

– Nici aici? Privește cu atenție...

Ulmu tresări.

– Da, tovarășe căpitan. Cineva a șters praful...

Căpitanul merse mai departe cu deducția:

– N-a șters praful în mod intenționat. A pus pe această porțiune a raftului un ziar, un postav, și s-a urcat pe bibliotecă, înseamnă că a urmărit să ajungă la capătul din stînga al storului. Și această operație a fost făcută de curînd. De o zi sau două. Deci după moartea lui Stogu camera a fost vizitată. Cu ce scop? Probabil pentru a îndepărta un material sau un obiect compromițător... A lucrat magistral... A vrut să nu lase nici o urmă. Timp a avut suficient la dispoziție... Acum urcă-te și cercetează storul...

Ulmu precizâ dezamăgit:

– Nimic, tovarășe căpitan!

– Da. Am sosit noi prea tîrziu! Cheam-o pe proprietăreasă.

Sanda Pietraru avea încă ochii roșii de plîns.

– Doamnă, pe lîngă lacrimi vă cerem și ajutorul, pentru a putea descoperi pe vinovați. Puteți să ne precizați dacă cineva a intrat în aceste zile în camera lui Stogu?

– Cum să intre? Dar eu unde eram?

Dan o privi atent, înregistrîndu-i fiecare gest, fiecare clipire.

– Gîndiți-vă! Aveți timp suficient. Declarația e pentru noi extrem de importantă. N-ați plecat în acest răstimp nicăieri?

– Cum să nu plec, maică. Am plecat, sigur. Am fost la piață, să aduc roșii. M-am dus și la „Alimentara"... La țigări, la biserică...

– Mai are cineva cheia camerei?

– Ferească Dumnezeu!

Dan se apropie să-i cuprindă mai bine privirea, fără de astîmpăr, ca a ochilor de veveriță.

– Cine venea pe la Stogu?

– A, am înțeles... Nu venea nici o femeie... Era ca un copil... Nu bea, nu fuma, nici ce m-ați întrebat dumneavoastră, zău, era fără prihană. Puteai să aprinzi candela în odaia lui...

– Chiar nimeni, nimeni nu-l vizita?

Adunîndu-și gîndurile, bătrîna mărturisi:

– A, să nu mint... îl vizita domnul inginer Vlad Timuș... Discutau de motoare, de toate cele…

Și, brusc, doamna Pietraru se așternu gospodărește pe bocet, nelăsînd să se întrevadă nici o posibilitate de a mai fi întreruptă. Abia cînd ofițerii ajunseră la ușă, Sanda Pietraru se opri ca prin farmec, vorbindu-le surprinzător de liniștită:

– Și cu camera ce fac?... Pot s-o închiriez?...

Dan o privi contrariat, negăsind o explicație logică pentru această trecere derutantă de la o stare la alta.

– Desigur, doamnă! Vă mulțumim!...

Coborîră în curte, unde îl zăriră pe mecanic; cu gesturi solemne, acesta împărțea foi de varză nesătulei sale colonii de rozătoare.

– Am impresia că iepurii dumitale nu se plîng de lipsă de poftă de mîncare...

– Mi-au mîncat și urechile... Toată ziua îi păzesc ca pe ochii din cap, să nu scape vreunul... Argint viu nu alta...

Apoi, venind mai aproape de Dan, i se adresă cu timiditate:

– Sînteți rudele tovarășului Stogu?... Sărmanul de el... Era singurul care-mi mai lumina mintea-mi bătrînă, povestindu-mi ce mai e prin țară și prin lume... Auzi, să ucizi un asemenea om!

Dan îi strecură lui Ulmu:

– Înseamnă că madam Pietraru nu și-a pierdut timpul de pomană. Mîine o să afle tot orașul!...

Apoi se adresă mecanicului ce părea sincer îndurerat:

– L-ai cunoscut pe Stogu?

– Cum să nu-l cunosc. Era un tovarăș de nădejde... Muncitor de-al nostru... S-a calificat, s-a școlit, a ajuns după merit... Eu, ce să zic,

nu-mi place biroul... îmi place terenul... Așa zicea și tovarășul Stogu, cînd îmi aducea verdețuri pentru iepuri... Acum au rămas și iepurașii mei orfani.

Cei doi ofițeri abia ajunseră în stradă, cînd de după colț zăriră pe căpitanul Tudor însoțit de o tînără blondă, cu trup subțire, elegantă. Ulmu presupuse:

– E logodnica pilotului!

Dar Dan nu-i răspunse. Vorbi intr-un tîrziu, ca pentru sine:

– Pînă acum doar ipoteze... Două sau trei pîrtii întrezărite cu greu. În primul rînd, domnul cu tîmple argintii, care s-a folosit, probabil, de actele domnului Rak... Apoi inginerul Vlad Timuș... Prea bizară coincidență, dumnealui vizita și pe domnul Rak și pe Stogu... Poate el este cel care a pătruns după asasinat în camera victimei, avînd obligația să facă să dispară scrisori, obiecte, documente... Totul sub semnul lui *probabil...* Ar putea exista o legătură între aceste două personaje... Și nici doamna Pietraru nu mi-a făcut o impresie prea strălucită... Se comportă ca un automat. Apeși pe un buton, curg lacrimi... Apeși pe un altul și te întreabă senină dacă poate să închirieze camera... Da, să închirieze camera... Această „insulă liniștită" trebuie sondată cu foarte multă atenție... Ce-ar fi să bem un Pepsi, Marine?

– Ordinul nu se mai discută!

– Atunci, executarea!

Pentru întîia dată Dan zîmbi mulțumit:

– Și mi-a venit o idee. Nu ți-o spun, că ai să mă deochi!

– Știu eu că nu vă este teamă, tovarășe căpitan!

•

Căpitanul Tudor îi observă și el la rîndul său pe ofițerii de la securitate, bineînțeles, îmbrăcați în haine civile. „Pe căpitan l-aș recunoaște după o mie și o mie de ani... O figură celebră ca a sa nu se uită ușor... Ce-or fi căutat la noi? Or fi cercetat camera lui Stogu?"

– Tudore, unde îți zboară gîndul? Monica îl strînse de braț, să-l readucă la realitate. Vă rog, aterizați lîngă mine, domnule pilot! continuă fata să-l șicaneze.

Tudor se apără inabil:

– Gata, am aterizat și cer iertare, sînt obosit... Mai ales ziua de alaltăieri a fost plină de întîmplări apăsătoare pentru mine. Nu pot să-mi revin. Să vezi ce s-a întîmplat... În timp ce mă îndreptam spre punctul de zbor, am fost anunțat că mă așteaptă cineva...

În ultima clipă, Tudor își recăpătă luciditatea. „Asemenea întîmplări, nu se povestesc nimănui... A avut dreptate căpitanul Mircea Dan, sînt cam superficial, chiar puțin gură spartă. La loc comanda, Tudore! Redresează cît mai este timp!“

Fata insistă curioasă:

– Ei, și cine te aștepta?

Tudor nu se pricepea să înșire baliverne. Cel mai mediocru psiholog și-ar fi dat seama de asta imediat. Mai ales după glas.

– Mă aștepta cel mai devotat prieten din copilărie... închipuie-ți, se căsătorește și el... Ce zici?

Fata se prefăcu uimită:

– Extraordinar! De mult n-am auzit ceva mai spiritual, mai nostim, mai amuzant...

– Sau mai stupid, o completă Tudor și izbucniră amîndoi într-un rîs exuberant, tineresc.

Cînd intrară pe poartă, Dionisie îi întâmpină alarmat:

– Ați auzit? A fost asasinat tovarășul Stogu. Un om model... Nu bea... Nu fuma... Nici cu femeile, pardon, de tovarășa Monica...

Tudor se prefăcu a nu ști nimic de moartea tragică a lui Stogu. Căută s-o liniștească pe Monica. La unchiul Vlad toată casa era în fierbere. Mama Monicăi, doamna Pietraru, unchiul, toți se întreceau în a regreta un personaj pînă atunci nu prea băgat în seamă. Unchiul, de altfel cel mai apropiat de Stogu, își reveni primul și îi propuse lui Tudor:

– Am impresia că n-ai uitat! Avem întîlnire pe terenul de șah...

Pe Tudor îl mulțumea soluția, întrucît bocetele din jur începuseră să-l exaspereze.

– În cîteva clipe sînt pe teren! Doar să mă schimb...

Ofițerul deschise camera, aprinse lumina și începu să se îmbrace zorit. Dar deodată se opri ca împietrit în fața biroului. Păli. Cureaua porthartei, pe care o pusese ca deobicei pe birou, nu se mai afla în aceeași poziție. „A umblat cineva în porthartă... Sau poate a alunecat

cureaua... Să fi intrat un străin în camera mea, cu scopul precis de a-mi cotrobăi în porthartă?... Numai unchiul Monicăi știa cînd ne vom întoarce din oraș...“

Se auzi strigat de unchiul Vlad:

– Vin îndată, imediat! „Te pomenești că m-am molipsit de la căpitanul de securitate și am devenit un meticulos incorijibil. Totuși cureaua nu putea să alunece singură...“ Stinse lumina și se prezentă la partida de șah, cu figura oarecum senină, pentru a nu trezi bănuieli.

Partida se urni anevoie.

– Domnule căpitan... Tudore, ți-am luat calul... De ce nu ești atent? Unde-ți zboară gîndurile?...

Tudor se străduia să fie calm.

– Sînt impresionat de moartea lui Stogu, unchiule Vlad, și puțin cam obosit. Totuși nu prea tare, ca să nu-ți răpesc „nebunul”...

•

A doua zi, după ce termină zborul, Tudor se prezentă la biroul lui Dan:

– Am să vă raportez ceva deosebit de grav! Cum să încep?...

Tudor observă că ofițerul îl asculta indiferent, ținînd după obiceiul său o pleoapă închisă. Demobiliză în fața calmului lui Dan și își spuse: „Dacă totul a fost numai o părere? M-am compromis în fața ofițerului de securitate”.

– Cînd m-am întors acasă, ieri pe înserate, rosti Tudor cu glas nesigur, mi s-a părut că ceva nu-i în regulă.

Dan nu părea nici mai curios, nici mai agitat; dădea impresia că știa dinainte tot ce va povesti aviatorul. Își permise chiar o ironie:

– În „insula liniștită”?

Tudor nu se supără, dimpotrivă sublinie ironic:

– În insula *fostă* liniștită, deoarece de la moartea lui Stogu e bîntuită parcă de toate furtunile și stihiile lumii.

Dan ceru să se aducă două cafele mici și concentrate, în timp ce Tudor îi nara întîmplarea cu portharta. Apoi încheie:

– S-ar putea să fi lunecat de la sine cureaua. Nu știu dacă am făcut bine informîndu-vă...

– Ai făcut foarte bine, tovarășe căpitan, vorbi Dan ceva mai încălzit. Fiecare amănunt e important. Vom verifica împreună... E cel mai simplu lucru, nu? Ați dus vreodată acasă hărți, documente secrete, regulamente?
– Niciodată.
– Perfect. De astăzi o să duceți. O să vă facem rost de niște hărți, de schițe care pentru dumnealor vor prezenta interes... Urmăriți cu atenție poziția porthartei și țineți legătura cu mine.
Tudor tresări.
– Am uitat portharta la aerodrom!
– Poftim, aveți mașina mea la dispoziție!

•

Tudor urmări portharta cîteva zile la rînd. Nu fu clintită de la locul ei. Tudor se mustra: „M-am făcut de rîs! Am indicat poate o cale greșită!“.

Toate acestea îi treceau într-una prin gînd, în timp ce o aștepta pe Monica lîngă Institut. O colegă a Monicăi veni să-l anunțe că logodnica sa mai întîrzie și că îl roagă să o aștepte. Privi spre fereastra laboratorului de la etajul doi, de unde Monica îi făcea semne drăgăstoase. În acea clipă îl fulgeră o bănuială: „Dacă Monica îi telefonează unchiului său că poate opera în voie, deoarece eu mă aflu în stradă sub privirile sale? Ce-ar fi să mă reped pînă acasă? Trebuie să mă conving!“.

Opri primul taxi liber. În cîteva minute fu acasă. „Am să intru pe scara de serviciu, cît mai repede și cît mai neobservat!“ Urcă cîte două trepte deodată. Aproape de ușă fu cît pe ce să se izbească de Dionisie, mecanicul, care purta un iepure alb în brațe.

— Știți, tovarășe căpitan, tot ăla nedisciplinat... O să-l pedepsesc acum cu șase zile de arest sever. Să simtă...

Tudor nu-l mai asculta. Deschise ușa înfrigurat. Intră în cameră. Se repezi spre birou. Portharta nu se mai afla la locul ei. Cineva o mișcase. Dar semnele dovedeau fără putință de tăgadă că interiorul porthartei nu fusese cercetat. Hărțile, schițele erau neatinse. „Probabil nu a avut timp suficient. A auzit mașina și s-a retras pe ușa care dă în hol! Dacă nu l-aș fi întîlnit pe mecanicul ăsta plictisitor, hotărît că l-aș fi prins pe făptaș în camera mea. Dar dacă mecanicul e

și el amestecat? Cu caloriferele și iepurii săi e prezent peste tot... Totuși pare un bătrîn de treabă. În toată casa nu se afla decît unchiul Vlad. Tudor bătu la ușa inginerului. Bătrînul i se păru extrem de tulburat. îl întrebă pe aviator cu un fel de dojană și neliniște în glas:

– Nu ești cu Monica?

Tudor se stăpîni. Inventă pe loc o scuză, de data aceasta cu un aer mult mai natural.

– Eu sînt vinovat, unchiule Vlad. O așteptam pe Monica la Institut, cînd mi-am amintit că lăsasem robinetul deschis. Am alergat cu prima mașină liberă. De-ai ști ce spaimă am tras! Noroc că nu s-a întîmplat nimic!... Mă duc după Monica să-i explic.

Sună telefonul. După cîteva vorbe monosilabice, inginerul îi întinse receptorul, șoptind lui Tudor cu un aer complice:

— E chiar Monica! Foc și pară nu altceva! Descurcă-te cum poți! Dar caută o altă motivare. Pe cuvîntul meu, figura cu robinetul nu ține, dragule...

4

Pe Tudor îl aștepta în fața casei locotenentul major Ulmu cu un automobil. Strigă de departe, de cum îl zări.

– Te invit la o plimbare... Și la o bere...

– Să-mi las portharta și sînt lîngă dumneavoastră! Grăbit să ajungă cît mai repede sus, își agățâ în trecere portharta de un cui din poartă julind-o. Nu dădu prea mare importanță incidentului, dar cînd coborî își scuză întîrzienea:

– Mi-era teamă să nu-mi fi stricat portharta... Dar nu i-am făcut decît o julitură.

Opriră mașina în afara orașului, la o grădină cu bufet. Comandară bere rece și alune. Tudor nu-și putu stăpîni entuziasmul:

– Imaginați-vă, mă credeam victima propriei mele iluzii. Presupuneam că fantezia mi-a jucat o farsă. Bănuiam că, neintenționat, am dirijat ancheta pe o cale greșită. Cîteva zile n-am observat nimic...

Tudor povesti cu lux de amănunte întîmplarea din ajun.

Marin Ulmu își permise o observație interesantă:

– Tovarășe căpitan, vă rugăm să nu ne mai telefonați de acasă. Apelați mai degrabă la un telefon public și verificați să nu vă asculte cineva. Și aș avea o întrebare: afară de dumneavoastră mai umblă cineva prin cameră, bineînțeles, cînd nu sînteți acasă...?
– O femeie îmi face curat de două ori pe săptămînă.
– Singură?
– Nu. În prezența mea... Iar cheia camerei mele nu o mai are nimeni...

Marin îl privi pe aviator în adîncul ochilor.

— Nici logodnica?

– Nu, vă garantez, tovarășe locotenent major!

Amestecul Monicăi în aceste presupuneri îl întristă pe Tudor. Parcă ghicindu-i gîndul, ofițerul continuă cu blîndețe:

– Tovarășe căpitan, pînă acum nu avem decît simple ipoteze, nici una susținută de argumente serioase. Vă înțeleg sentimentele profunde pe care le purtați studentei Monica Radu. Aveți motive, deocamdată, să o suspectați, dar nicidecum s-o acuzați. Mă văd obligat să vă atrag atenția că în regulile jocului în care ați intrat există un principiu de bază: orice sentimentalism trebuie eliminat cu desăvîrșire. E o obligație încărcată de strictețe și răspundere. Și jocul este extrem de dificil...

Tudor se posomori. Prezența Monicăi stăruia în toată ființa sa. O simțea mai aproape ca oricînd, amestecată cu soarele și trandafirii acelui iunie torid...

•

Discuția cu comandantul unității de aviație nu dură mult. Acesta era la curent cu mersul „afacerii Stogu“, și astfel căpitanul Tudor Păun obținu amînarea concediului. Pe Tudor îl pasiona acum enigma morții lui Stogu: „Atenția celor din umbră se îndreaptă vizibil asupra mea. N-aș fi putut pleca tocmai acum. Sper că și căpitanul Dan îmi va aproba hotărîrea luată. Nu-i el un erou pozitiv cu figură de june prim, ca pe ecrane, dar sper că un zîmbet tot îi va lumina chipul, aparent atît de absent...

Intră radios pe poartă, dar se opri surprins, zărind în chioșc pe Monica și pe unchiul ei discutînd înfierbîntați în limba franceză, cu

un străin elegant și distins. Era gata să se retragă, cînd Monica îl apostrofă fericită:

– Bună, Tudore!

Nu mai avu timp să se eschiveze. Cu un ceremonial puțin exagerat, fata făcu prezentările în limba lui Voltaire:

– Domnul Jean Denis... Noul nostru locatar. Un turist venit de lîngă Sena. Un veritabil îndrăgostit al plaiurilor noastre, s-a plictisit de hotel și a ocupat camera pusă la dispoziția O.N.T.-ului de doamna Pietraru.... Domnia sa este inginer de motoare... Deci un fel de unchiul Vlad în versiune franceză. Pînă acum am discutat numai de motoare super și hipersonice... Am ajuns la saturare. La Institut, motoare; acasă, motoare; nu cumva să te lași și tu antrenat în asemenea discuție...

– Promit că vom discuta numai despre concursul de muzică ușoară de la San Remo. Vă rog să mă scuzați pentru cîteva clipe, abia am sosit de la serviciu...

Monica îl apucă posesiv de braț.

– Se aprobă, domnule pilot! Te voi conduce personal în camera dumitale...

Întîlnirea cu turistul francez, devenit și vecin, îi puse lui Tudor noi semne de întrebare. O nouă și ciudată direcție se deschisese în raționamentul său. „Hotărît că această prezență în camera ocupată cîndva de Stogu nu-i de loc întîmplătoare. Inginerul pare un om periculos de inteligent, înzestrat cu mult farmec personal, de adevărat cuceritor. Suplu, elegant, înalt, tip de sportiv, nu cred că-i trecut cu mult de al patrulea deceniu. Tii, ce analitic am devenit, ca să nu zic suspicios!“

Monica părea transformată, înflăcărată, trăia un fel de euforie în apropierea lui Denis. Nu se sfii să-i împărtășească lui Tudor impresiile:

– Nu-i așa că domnul Denis e un tip excentric, cu un aer distins, puțin romantic, puțin blazat... Dar și sensibil...

– Mai ales, confirmă Tudor cu o ușoară ironie în glas.

– Nu te bucuri, Tudore?

– Enorm! Sînt gata să turbez de bucurie!

– Ești gelos, asta-i! Hai, recunoaște!

– Monica! se răsti Tudor cu ciudă, simțindu-se descoperit.

Fata izbucni într-un rîs molipsitor.

– Și cînd te gîndești că va locui o lună la noi. M-a invitat să merg la Mamaia, cu „Mercedes”-ul său.

– Atent, n-am ce zice! Vă urez vacanță plăcută!

– Prostule, te-a invitat și pe tine. Are două locuri libere în mașină. Amîndoi sîntem obosiți și nu ne-ar strica soarele, plaja, briza marină, distracțiile...

Tudor o invită în camera sa. O sărută înfierbîntat... Își ascultau respirațiile. Într-un tîrziu se desprinseră cu regret din îmbrățișare. Tudor întinse mîna după țigări. Monica sări protectoare:

– Mi-ai promis că nu mai fumezi!

Ofițerul renunță. Apoi continuă conversația:

– Și cînd a „aterizat”, mă rog, acest domn Denis la noi în țară?

Monica îl informă cu precizie:

– I-am văzut pașaportul. Să vezi ce fotografie reușită are pe el! La București a sosit pe data de 7 iunie... În orașul nostru, pe 10 iunie...

Tudor deduse cu ușurință: „înseamnă că pe 8 iunie, cînd a fost ucis Stogu, inginerul Denis se afla la București... Ajungînd la noi a ținut morțiș să ocupe camera victimei, „plictisit” de hotel... Și, pe deasupra, prietenia spontană cu unchiul Vlad și cu Monica! Totul pare cusut cu ață albă... Și apoi invitația la Mamaia! Ciudate coincidențe...”

– Ce-i cu tine, Tudore? De ce te-ai întunecat așa?

Tudor încercă să evadeze din raza privirilor Monicăi. „Probabil, inabil cum sînt, mi-am trădat neliniștea”. Încercă o explicație:

– Vrei să-ți spun adevărul?

– Mai încape vorbă!...

– Ei, află că inginerul tău mi se pare un ușuratic, un seducător de profesie...

– Tudore! Monica îl îmbrățișă radioasă, șoptindu-i fericită: tot gelozia, Tudore...

Ofițerul continuă:

– Pare-mi-se că și prezența ta l-a îndemnat atît de brusc să se „plictisească” de hotel și să se mute aici...

– Acum devii chiar caraghios! Hai lasă astea și pregătește-te că o să luăm masa împreună...

Răspunsul ofițerului sună sec:

– Am mîncat la popotă!

– Atunci te așteptăm la o cafea... Și scoateți, te rog, gărgăunii aștia din cap!

Îl sărută și dispăru, fredonînd o melodie veselă.

•

Rămas singur, aviatorul se simți năpădit de gînduri: „Dacă tatăl Monicăi trăiește în Franța? Nu cumva inginerul sau presupusul inginer Denis e trimis chiar de el? Cine știe ce scop are pasiunea sa subită pentru țara noastră!...“

Se lăsă cîteva clipe biciuit de apa rece a dușului. Coborî la cafea mult mai înviorat. De cum se așeză la masă, se simți atras de chipul Irinei Lazăr. Se frămîntă. „Unde am mai întîlnit-o pe această fată? Am impresia că am văzut-o nu demult! Îi cunosc parcă profilul. Sau poate mă înșel! Mi-a fost prezentată ca însoțitoare din partea O.N.T.-ului, pe lîngă inginerul Denis. Totuși știu că am mai remarcat-o undeva. Are un profil interesant!“

Faptul că Tudor o privea cu insistență pe Irina Lazăr nu scăpă Monicăi. De altfel șopti ofițerului în clipa în care servi cafeaua:

— Să știi, Tudore, că oricît de șăgalnic ai privi-o pe Irina, nu o să reușești să mă faci geloasă!

Tudor observă măgulit că logodnica sa abia își ținea plînsul și că se străduia să zîmbească cu indiferență. În acest timp, Denis povestea cu vervă:

— În Occident, criminalilor periculoși li se montează în plombele dentare un emițător miniatural, pentru ca ei să nu poată să se ascundă cînd sînt urmăriți...

Tudor își spuse contrariat: „E ștrașnic domnul Denis în materie de emițătoare și alte aparate utilizate pesemne în îndeletnicirile sale... Și cît de bine o „rupe“ românește... Spune că a învățat limba noastră în anii în care a lucrat ca specialist la Brașov... Și Irina îi zîmbește parcă cu un tîlc ascuns... Acum, cînd surîde, seamănă cu fata pe care am văzut-o în „Fiat“-ul condus de omul cu tîmple argintii... în automobilul care l-a dus în ultima-i călătorie pe Ion Stogu... Totul se

limpezește. Enigma ce mă obseda atît de mult mi se pare elucidată!... Tovarășe căpitan Dan, cu regret te anunț că ți-am luat-o înainte! Totul devine uimitor de simplu...”

Tudor fu întrerupt din gîndurile sale de întrebarea repetată a unchiului Vlad:

— Cu tine vorbim, Tudore, ești de acord să faci cu noi o călătorie la Mamaia? Ofițerul răspunse șovăind:

− Cine ar putea refuza o călătorie atît de ademenitoare? Totuși am un dușman care îmi pune opreliști... deocamdată...

Unchiul Vlad rîse mai mult decît ar fi fost nevoie.

− Ce dușman ai tu, Tudore?

− Timpul, dragă unchiule.

Amfitrioana interveni salvatoare:

− Dacă te aliezi cu fata mea, sînt convinsă că acest inamic va fi obligat să cedeze!

În timp ce discuția se rotea în jurul acestui punct, observînd că Irina este în hol, Tudor o urmă grăbit, profitînd de neatenția celor prezenți. I se adresă cu voce fermă, ce-i părea și lui străină:

− Iertați-mă! V-aș reține numai cîteva minute!

− Mă rog, zîmbi Irina.

− Poftiți puțin la mine. Și, fără ca fata să se mai poată împotrivi, o conduse cu hotărâre spre camera sa.

Irina protestă:

− Domnule căpitan, sînt o fată serioasă!

− Perfect. Și eu sînt serios! Nu avem prea mult timp la dispoziție. Iertați-mă, dacă am să fiu prea direct și prea insistent. Am impresia că ne-am mai întîlnit...

Irina răspunse cu promptitudine:

− Vag, am avut și eu aceeași impresie la început! Apoi mi-am dat seama că de fapt semănați cu un văr de-al meu...

− Iertați-mi curiozitatea și excesul de stăruință, dar nu cumva ați plecat zilele trecute la București?

− Desigur!

− Cu un „Fiat 1300“...

− Întocmai, precizează fata cu bunăvoință.

Tudor simți un val de sînge cald năvălindu-i în obraji.

– Nu vă supărați dacă vă mai sîcîi cu o întrebare....
– Mă rog, meseria mea este de a fi întrebată și de a da informații, sînt doar funcționară la O.N.T...

Tudor zîmbi.

– Dar eu nu sînt turist... Totuși o să-mi permit cîteva întrebări suplimentare. Vă mai amintiți ziua?

După o scurtă pauză, Irina precizează!

– Da, 4 iunie...
– Ați așteptat în mașină, în piața centrală...
– Exact. Dar ce-i cu dumneavoastră? Vă văd pradă unei mari frămîntări...

Ofițerul încercă să-și stăpînească nervii. Surescitarea din ultimele zile îl copleșise și acum își trădase adevărata stare sufletească.

– Cum să vă spun... La volan se afla un ins cu părul argintiu...
– Proprietarul mașinii, confirmă fata.
– Îl cunoașteți?
– Într-un fel, da... Am călătorit împreună pînă la București.

De emoție, lui Tudor i se încîlciră gîndurile, nu mai putu să urmărească în discuție un fir limpede, logic.

– În mașină mai era și un coleg de-al meu, un angajat civil.
– Cel pe care l-am așteptat în piață... Nu?
– Întocmai!
– Ei, colegul dumitale a cam întîrziat... Și eu voiam să prind cît mai mult timp liber la București...

Tudor o ascultă din ce în ce mai intrigat. Fata părea sinceră, deschisă și gata să-l ajute cu toată bunăvoința. Deși uneori ofițerului i se păru că ezită, că are rețineri.

– Se afla în automobil și un copil?
– A, da, l-am lăsat în strada Bălcescu, înainte de a părăsi orașul... E copilul prietenei mele, l-am încredințat unei cunoștințe... Prietena mea este divorțată și proiecta să se căsătorească, pare-mi-se, după o lună, cu domnul Paul, proprietarul mașinii... Ea mi-a oferit ocazia de a pleca, la București.

Tudor, în mod reflex întinse mîna pe birou, își luă o țigară. O aprinse. Trase cîteva fumuri și o stinse nervos. Vorbea greu, sugrumat de emoție.

– Cum să vă spun... Ați putea să mă puneți în legătură cu domnul Paul, proprietarul turismului?
– Desigur. Voi lua legătura cu prietena mea... Și mîine, dacă doriți, în jurul orei douăsprezece, voi fi la ștrand... S-ar putea să vin și cu prietena... Bineînțeles, dacă doriți...
– Vă rog! Voi fi punctual, ca un seminarist la prima sa întîlnire... Acum să mergem, că și așa am întîrziat cam mult... Pariez că Monica o să explodeze...

Într-adevăr Monica îl fulgeră pe ofițer cu priviri ascuțite, mustrătoare. Mai ales că unchiul Vlad, extrem de neinspirat, nu-și reținu remarca incisivă:
– Dar unde ați dispărut? Era cît pe-aci să dau alarma...

Însă inginerul Denis le surise protector, propunînd tuturor cu o bucurie complice:
– Domnilor, vă stau la dispoziție... Dacă doriți, putem face o mică plimbare cu mașina... Să ne bucurăm de această minunată după-amiază de vară... Tinerețea este ireversibilă!

Monica îi strecură supărată lui Tudor:
– Cu tine nu merg! Poftim, te așteaptă Irina! Mult noroc!

5

Era ora douăsprezece fără un sfert. în mașină se aflau Tudor, Miron Dan și Marin Ulmu. Aviatorul bănuise că știrile procurate vor avea darul să-l scoată pe căpitanul Dan din calmul său imperturbabil. Dar acesta își păstra neschimbată înfățișarea de sfinx. Tudor gîndi frămîntat: „După ce mă voi întîlni cu Irina cred că enigma va fi dezlegată. Să văd ce va mai zice domnul Dan“.

Tăcerea se așternuse greoaie, apăsătoare. Ulmu trase geamul și atunci vocea lui Dan se auzi pentru prima oară:
– E curent!

Tudor își stăpîni zîmbetul: „Un Sherlock Holmes care se teme de curent! Un Sherlock Holmes cu vată în urechi, cu sciatică și crize de reumatism!“
– Ai raportat comandantului convorbirile cu inginerul francez?
– Din prima zi, tovarășe căpitan.

Mașina stopă la ștrand. Dan îl sfătui:

– Te așteptăm la bufet!

În cîteva minute Tudor ieși din cabină. O căută grăbit pe Irina de-a lungul rîului. Disimulîndu-și adevărata stare de spirit, se prefăcea, fără prea multă abilitate, că se plimbă nepăsător. Nerăbdarea sa era însă vizibilă. Se întinse pe nisip, într-un loc de unde putea ține sub supraveghere poarta ștrandului. Își privi ceasul. Trecuse mai bine de o jumătate de oră.

„Am impresia că domnișoara Irina mi-a tras chiulul!“ își spuse Tudor cu amărăciune.

Era gata să părăsească ștrandul, cînd auzi o larmă deosebită. Strigăte de „ajutor“ umpleau văzduhul. Acum se auzeau distinct cîteva glasuri înspăimîntate:

– S-a înecat o femeie!

– Repede, un doctor!

O barcă de salvare aduse la mal trupul ce plutea pe apa rîului. Aviatorul șopti înfiorat lui Dan, pe care tocmai îl întîlni în clipa aceea:

– E chiar Irina! S-a înecat...

Dan constată cu glas tare:

– Înclin să cred că a fost înecată!

Aviatorul întinse mîna cu un gest reflex spre pachetul de „Snagov“ al lui Dan:

– De această dată nu vă refuz!

Trase lacom din țigară, declarînd consternat:

– Și mie care mi se părea că-l aveam pe criminal în mînă...

Se grăbiră ca, împreună cu medicul, să facă primele constatări.

Doctorul susținea:

– Probabil că s-a lovit la cap sărind de pe stînca de la Gaia. Din cauza loviturii și-a pierdut cunoștința și, explicabil, s-a înecat!...

Dan, cercetînd rana, ajunse la cu totul altă concluzie.

– La fel de posibil ar fi ca lovitura s-o fi primit înainte de a se „arunca” în apă... Apoi, să fi fost azvîrlită în valuri... Date clare vom avea abia după autopsie...

Aflară că Irina fusese văzută cu puțin înainte de accident la bufet, însoțită de un bărbat zvelt, cu tîmple argintii. Luaseră cîte o citronadă. Ulmu, observînd paloarea lui Tudor, propuse să ia o cafea „concentrată", dar Dan se împotrivi:

— Cafeaua o s-o bem în altă parte.

Își ocupară din nou locurile din automobil. Șoferul se interesă:

– Unde mergem?

– Spune strada, tovarășe căpitan... i se adresă Dan lui Tudor. Sper că ai să ne servești o cafea excelentă.

– Mă voi strădui, răspunse Tudor mecanic. Se vedea că nu are chef de vorbă, că trăia sub imperiul emoției. Cadavrul Irinei îi stăruia și acum în fața ochilor. Se scutură ca de friguri. Strînse pumnii cu înverșunare, gata parcă să lovească un inamic perfid și invizibil. Își mărturisi cu glas tare frămîntarea:

– Știți ce-aș face, dacă aș da ochii cu domnul Vlad?

Dan îi răspunse cu glas tăios:

– Ar fi bine să știți ce *nu* ar trebui să faceți...

Tudor răspunse iritat:

– N-ar fi bine să ne debarasăm de atîta hiperpolitețe cu totul nepotrivită în aceste momente de încordare?

– De acord. Uite cum ai greșit în cazul Irinei. Mai întîi trebuia să ne anunți imediat. Trebuia să afli numele prietenei ei, concubina „domnului Paul"... Cel puțin adresa exactă unde au lăsat copilul...

Tudor plecă vinovat capul în pămînt. Dan continuă:

– Și susții că discuția cu Irina ai purtat-o în camera dumitale?

– Întocmai. N-am vrut să discutăm în hol. Am ales camera mea, pentru ca nimeni să nu ne audă convorbirea.

Dan rosti ceva de neînțeles. Aviatorul simțea că nervii îl părăsesc. „Ce l-o fi apucat pe Dan să bea la orele două cafeaua la mine? Sînt tocmai bun de pregătit cafea!"

La indicația lui Dan, mașina se opri mai departe de casa lui Tudor. Căpitanul de securitate propuse:

– Mergi înainte și ne așteaptă!

Peste cîteva clipe sosiră și ofițerii.

Aviatorul nu avu timp suficient să fixeze reșoul în priză.

– Nu! Te rog, cafeaua mă lași să o prepar eu! interveni Dan. Am o rețetă braziliană...

În timp ce Dan îi explica pilotului cu lux de amănunte cum se prepară cafeaua după rețeta sa mult apreciată, locotenentul major cerceta minuțios încăperea, cu un aparat de detectare. Deodată le făcu semn să continue conversația, în timp ce el se urcă pe birou. Aparatul semnaliza prezența unui microfon. Îl găsi ascuns lîngă pironul ce susținea un imens tablou de familie. Dan îi făcu semn să lase microfonul în același loc și-l invită pe Ulmu la cafea. Tudor nu prea înțelese ce s-a întîmplat. Sorbea mecanic din cafea iar la semnul celor doi își luă cascheta și se îndreptară toți trei spre automobilul care-i aștepta la locul stabilit.

Abia cînd mașina se urni, Dan îi comunică liniștit, cu aceeași voce lipsită de orice nuanță:

– Ai înțeles cum a fost auzită convorbirea dumitale cu Irina? în cameră ai un microfon ultrasensibil. Fiecare șoaptă e auzită și, probabil, înregistrată.

Ulmu interveni:

– N-ar fi fost bine să-l ridicăm, tovarășe căpitan?

Dan îi răspunse convins:

– Nu. De acum acest microfon ne va servi pe noi. De aceea trebuie să trecem grabnic la acțiune!

Tudor constată cu remușcare:

– Deci sînt și eu vinovat de moartea Irinei... Poate dacă discutam în hol sau în curte...

Dan îi făcu semn să înceteze:

– Totdeauna va exista un dacă... *Dacă,* bunăoară, noi ți-am fi controlat camera...

Dacă s-ar fi defectat microfonul... și așa mai departe... De cele mai multe ori, greutatea în meseria noastră constă în aceea că trebuie să luptăm cu un inamic nevăzut... Ba, el, de multe ori ne cunoaște. Această inegalitate trebuie să o suplinim prin inteligență, prin abilitate și prudență. Nu-mi plac unele cărți polițiste în care sîntem puși în inferioritate și în care acționăm după ancestrale șabloane utilizate de diferiți autori...

Cînd ajunseră la securitate, Dan primi rezultatul autopsiei.

– Ne-am înșelat, tovarășe Ulmu... Irina a fost otrăvită. Dar probabil otrava întîrziindu-și efectul și apropiindu-se ora întîlnirii cu Tudor, însoțitorul ei cu tîmple argintate a fost obligat să devină mai expedient... O lovitură în cap și apoi aruncată în valuri... Trebuie să treci de urgență să încerci să descoperi pe prietena Irinei, poate prin copilul care a rămas pe strada Bălcescu... Și să luăm măsuri ca data viitoare să nu mai fim pe locul doi.
– În fotbal e bun, tovarășe căpitan.
– Se poate, dar în munca noastră numai locul unu contează! Ai învățat și azi.

6

Cînd coborî din avion, Tudor fu chemat la mașina „zebră". Maiorul de la punctul de conducere a zborului îl privi cu o răceală fățișă. Vorbea aspru, distant, nedisimulîndu-și mînia:
– Ce-i cu dumneata, tovarășe căpitan? Ești bolnav? Obosit? Mă mir, concediul totuși ți l-ai amînat... Atunci?

Tudor tăcea. Știa că maiorul avea perfectă dreptate. În ultimul timp, frămîntat de cazul Stogu, nu mai avea destulă putere de concentrare, se afla într-o permanentă agitație, care se reflectase desigur și în manevrele sale de zbor...

De la aerodrom căpitanul nu se îndreptă spre casă. Se întîlni cu Dan în oraș. Ocupară o masă într-o cofetărie din centru.
– Iar nu mi-am găsit portharta la locul ei. Și totuși nu s-a atins de nici o hartă, de nici un plan director... E un lucru care mă obsedează și pe care nu pot să mi-l explic...

Căpitanul de securitate privea absent spre tavan. Lăsa impresia că toate cele relatate de pilot nu-l interesau cu nimic. Dar Tudor se obișnuise cu felul de a fi al lui Dan, știind cît de receptiv și atent înregistrează fiecare amănunt și cît de logic și judicios îl interpretează. Acum constată cu o lumină jucăușă în priviri:
– Și mie mi s-a părut ciudat la început... Totuși, întrevăd o explicație posibilă... De ce zîmbești?
– A, nimic... Cercetîndu-mi portharta în timp ce vorbeați, am observat absența juliturii... Am julit portharta într-un cui la poartă,

cînd mă aștepta Ulmu... Probabil, pielea s-a închis de la sine...

Pentru o secundă, Dan ieși din aparenta sa impasibilitate.

– Perfect! Cu acest fapt bănuiala mea se argumentează... E foarte important... Să mergem imediat...

Tudor se întrebă curios în mașină „ce dracu' o fi găsit atît de *important?"*

– Curînd, vom verifica dacă ipoteza mea este exactă!

De cum ajunseră în birou, Dan începu cercetarea minuțioasă a porthartei. Vorbea ca pentru sine:

– Ipoteza mea a fost confirmată de fapte! Poftim, fundul porthartei dumitale este dublu... în asta stă tot secretul, toată explicația...

Păun privea uluit la această demonstrație cu totul nouă pentru el. Observă cu vădită curiozitate cum ofițerul de securitate scotea din porthartă un aparat minuscul de formă lunguiață. Aduse un altul similar și ordonă:

– Liniște!

Peste cîteva clipe răsunară vorbele înregistrate pe minuscula bandă de magnetofon. Tudor auzi mai întîi convorbirea din timpul zborului: „Vultur 103, intră în careul 43... Interceptează ținta... Mărește viteza...".

Pilotul își auzi propria-i voce: „Am interceptat ținta. Atac..." Apoi ascultă convorbirea sa de la mașina „zebră": „Ce-i cu dumneata, tovarășe căpitan? Ești bolnav? Obosit?"

Vocea lui Dan sparse tăcerea:

– Asta era de explicat... Ei, Tudore, ai înțeles mecanismul? E simplu... Să bem un coniac pentru sărbătorirea evenimentelor. Observ că încă n-ai priceput exact!... Au două portharte identice, amîndouă cu fundul dublu. Le schimbă zilnic, să poată asculta banda. Pricepi? Pe ei îi interesează doar banda de magnetofon cu date de pe aerodrom.

Aviatorul înțelese manevra „inamicului nevăzut". Se cutremură: fără voia lui, slujise drept unealtă. Parcă ghicindu-i gândurile, Dan continuă:

– Nu știi ce ajutor ne-ai dat cu această porthartă fermecată!... Acum o să-i jucăm noi cum dorim, după „muzica" noastră!

Dan șterse vechea bandă de magnetofon.

– O să facem noi o altă înregistrare. Pariez că o să fie mult mai interesantă pentru domnul Paul... Vocea mea s-ar putea să le fie cunoscută, așa că vom apela la un alt ofițer de securitate, la subordonatul meu, care va interpreta „rolul” unui colonel de aviație, al comandantului dumitale...

În cîteva minute convorbirea fu regizată și banda de magnetofon înregistrată cu precizie:

– Tovarășe căpitan Păun, vei pleca peste cîteva zile la București, la comandament, cu planul de apărare a aerodromului.

Tudor răspunse:

– Am înțeles, tovarășe colonel!

Presupusul colonel, ofițerul de securitate, îi ordonă prevenitor:

– Cea mai deplină precauție. Îți vom comunica data plecării la timpul potrivit...

După ce convorbirea fu înregistrată, Dan conchise:

– Sper că această știre îi va entuziasma! E prada cea mai fructuoasă pentru ei...

Tudor vorbi copleșit, simțindu-se vinovat:

– Nu știu cum să-mi ispășesc greșeala. Dane.

– Care greșeală, Tudore?

– Cineva a mărturisit cîndva o întreagă inepție despre o presupusă „insulă liniștită“... Despre faptul că nu sînt suspicios...

Dan se ridică liniștit de pe scaun.

– Știi cînd ne-ai fost de mare folos? Chiar atunci cînd ne vorbeai cu atîta încredere despre „insula liniștită” și despre inutilitatea teoriei de a tăia firul de păr în patru... îți amintești? Portharta era asupra ta, ceea ce înseamnă că au aflat și ei părerile tale, care le-au convenit... Acum trebuie să te comporți în așa fel, încît să nu le trezești vreo bănuială. Să te considere ca pe o victimă... Pricepi?

•

Tudor era întins pe studio, gata să aţipească în liniștea amurgului, cînd ușa se deschise brusc și năvăliră în cameră Zamfira, Monica, Denis și unchiul Vlad. Vorbeau cu toții deodată, vestindu-l înspăimîntați:

– Ai auzit? S-a înecat Irina!

Căpitanul se prefăcu uluit, ascunzîndu-le că de fapt cunoștea accidentul pînă la ultimul său amănunt. Dar spre surprinderea sa, Denis interveni:

– Mă mir că n-ați aflat de accident...

– De ce vă miră?

– Pentru că unchiul Vlad a fost informat că te aflai la ștrand, interveni cu vădită nemulțumire Monica. Probabil că ați avut și o întîlnire...

Tudor asculta descumpănit. Luat prin surprindere, nu prea știa ce atitudine să ia. Dar își reaminti cuvintele lui Dan; „Trebuie să te comporți în așa fel, încît să nu le trezești nici o bănuială". Ofițerul își recăpătă deci cumpătul necesar pentru a ieși din impas.

– Într-un fel da, am avut o întîlnire cu Irina la ștrand... Și e drept, am auzit că s-a înecat cineva, dar după cum Monica bine știe, nu mă pasionează senzaționalul, crimele, incendiile și, pînă la urmă, nici chiar... gelozia... Așa că nu m-a interesat cine anume este victima...

În sinea lui, Tudor gîndea cu luciditate: „Trebuia să mărturisesc presupusa mea întîlnire cu Irina; ea a fost desigur auzită prin intermediul microfonului... Ar fi fost o greșeală elementară să mint. Asta ar trezi suspiciuni!"

A doua zi Tudor participă împreună cu Monica la înhumarea nefericitei Irina. În mulțime îl descoperi și pe Ulmu. Nu se salutară. Pentru o clipă întrezări la poarta cimitirului un „Fiat" din care coborî o tînără, cam de vîrsta Irinei, cu un buchet mare de garoafe albe. „Probabil e prietena domnului Paul", își spuse Tudor. „Fiat"-ul cu frumoasa necunoscută plecă însă imediat, cu cea mai mare viteză, așa că Tudor nu avu vreme să-i rețină numărul. După ce plecară de la cimitir, Tudor și Monica mai întîrziară prin oraș. Sosiră acasă abia pe înnoptate. Unchiul Vlad și Denis jucau liniștiți șah. Monica îi dojeni în glumă:

— Ați jucat șah toată după-amiaza?

Denis protestă:

– Nu... Nu, domnișoară. Eu am fost în oraș...

Fata se prefăcu supărată:

– Ați fost cu mașina...

– Da, domnișoară!

– Și pe noi nu ne-ați luat. Frumos!

Tudor privi pe fereastră. Tresări. La lumina slabă a becului descoperi locul uscat ca în palmă, acolo unde se afla mașina lui Denis. „Înseamnă că inginerul a mințit! Mașina sa nici nu ieșise din curte, deoarece locul pe care stătea era uscat. Cu ce scop a mințit?“ Auzi în spatele său un rîs ușor dojenitor. Și apoi glasul subtil, încărcat cu o umbră de ironie, al lui Denis, care-și privea de lîngă Tudor prin fereastră automobilul.

– Dar nu cu „ Mercedes “-ul meu am ieșit în oraș. Vă admir totuși perspicacitatea, domnule căpitan. Nu-i așa că v-am citit gîndurile?

•

Tudor nu putea să adoarmă. Închise cartea, stinse veioza, deschise larg fereastra... Aerul cu miros reavăn îl liniști. Se întinse din nou pe pat. Își ascuți auzul. Cineva deschidea ușa de-afară. I se deslușeau pașii pe covorul de pe scări. Acum se apropia. Cineva se afla chiar lîngă ușa sa. Îi auzea pînă și respirația. Tudor se repezi la ușă, o deschise brusc și aprinse lumina. Nu mai era nimeni. Zgomotul auzit i se păru atunci misterios, halucinant. Tocmai era să închidă ușa, cînd pe scări observă strecurîndu-se, cu toată repeziciunea, o umbră. Avu timp într-o clipită, cît durata unui fulger, să distingă silueta înaltă și suplă a lui Denis. „Dumnealui cutreieră noaptea prin încăperile noastre. Avea parcă și un aparat în mînă... Probabil tot dintr-un exagerat „spirit turistic“... Și tot din același elan de excursionist îmi vizitează în lipsă și camera... Totuși „vizitele“ în încăperea mea le-am descoperit înaintea sosirii sale în „insula liniștită“... Ciudat se mai încîlcesc treburile... A, nu s-ar putea să lucreze cu unchiul Vlad... Sau cu soțul doamnei Pietraru, care pînă azi s-a ascuns de mine, cu succes... Sau cu mecanicul de la calorifer...? Nu, ăsta e prea naiv pentru așa ceva...!“

Tudor ațipi abia spre ziuă. Cînd un soldat bătu la ușă, ofițerul era cufundat într-un somn adînc. Se deșteptă obosit, vlăguit, mahmur, ca după un chef. Își privi ceasul, era ora 10. Deschise ușa plictisit. Militarul îi raportă laconic:

– Să trăiți, tovarășe căpitan, sînteți chemat la orele 12 la comandament, în vederea plecării la București!

În acest timp, soldatul îi întinse lui Tudor un bilet pe care acesta îl citi dintr-o singură privire.

– Bine, raportează că voi fi prezent la ora ordonată!

7

Peste două ore Tudor se afla în biroul lui Dan. Ofițerul de securitate îi destăinui:

– Tudore, acum va începe atacul nostru. Mîine dimineață vei decola spre București cu cursa T.A.R.O.M.-ului! Zarurile au fost aruncate!

Aviatorul îl puse la curent pe Dan cu toate cele întîmplate acasă și încheie cu o constatare a sa:

– Fiindcă l-am surprins pe inginerul Denis cotrobăind azi-noapte prin încăperile „insulei liniștite", am certitudinea că este direct amestecat în această afacere tenebroasă. Iar faptul că a mințit, invocînd plecarea sa ieri după-amiază în oraș, mi-a întărit și mai mult suspiciunea.

Dan își aprinse o țigară și schimbă discuția:

– Iartă-mă că nu pot să te servesc cu o cafea. Duminica personalul de serviciu este liber...

– Dar ce spuneți de Denis?

– Tudore, îmi aduci vești importante. Și dacă ai remarcat că Denis e „suspect", mă bucură. Deci să trecem la cel mai important lucru pe care-l avem de înfăptuit...

– Acum?

– Desigur.

Dan sună și peste cîteva clipe își făcu apariția ofițerul de securitate, care interpretase ultima dată rolul colonelului aviator. Din camera alăturată, Tudor își aduse portharta; mica improvizație începu sub regia lui Dan. Vorbi presupusul colonel comandant:

– Tovarășe căpitan Păun, mîine dimineață la 8,45 vei pleca la București cu cursa T.A.R.O.M.-ului...

– Am înțeles, tovarășe colonel!

– Perfect! Actele le vei ridica dimineață de la ofițerul cu documente secrete.

– Voi fi însoțit?

—- Nu. Că doar n-o să călătorești zile în șir. După cîte știu, un pilot nu doarme în avion, chiar dacă este doar simplu pasager. Atenție doar pe drumul de la aerodrom spre comandament. Dar și acolo poți găsi un taxi.

– Mă descurc singur. În doi s-ar putea să atragem și mai mult atenția asupra documentelor ce le purtăm asupra noastră.

– Fă-ți toate formele de plecare. Și succes!

– Să trăiți, tovarășe colonel!

După ce portharta cu aparatul de înregistrat a fost îndepărtată, Tudor își exprimă convingerea:

– Acum am înțeles ce va urma. Voi căuta să-l prind pe cel care va încerca să-mi schimbe portharta...

Dan dădu negativ din cap și întări:

– Nu, nu Tudore. Din contra... După- amiaza îl vei lăsa în cameră, la dispoziția lor, să poată auzi această bandă de magnetofon... E mai bine să punem mîna pe cît mai mulți dintre ei, dacă nu chiar pe toți! Pricepi?

– Dane, trebuie să fiu înarmat?

Dan îi răspunse cu o liniște de netulburat, risipind nesiguranța din sufletul lui Tudor:

– Nu-i nevoie. Avem noi grijă să veghem asupra dumitale. Și sper că de această dată domnul Paul să nu ne-o mai ia înainte... Pricepi?

•

Tudor simți nevoia să colinde pe străzi aglomerate; era ora prînzului. Era tulburat de cele propuse cu atîta ingeniozitate de căpitanul de securitate. Tresări. Se simțea urmărit. Nu întoarse totuși capul. Se opri pe la vitrine, spre a-l putea surprinde pe urmăritor. Apoi încercă să-l deruteze trecînd prin cîteva străzi scurte și întortocheate. „Probabil mă țin sub strictă supraveghere, bănuind cît de importantă este știrea din portharta mea“. Cînd ajunse pe strada sa, auzi pași în apropiere. întoarse brusc capul. Dar rîse satisfăcut și inima îi veni la loc zărindu-l pe Dionisie Larion cu un iepure în brațe.

– N-ai idee ce bucurie îmi faci, nene Dionisie!

Bătrînul însă era tare cătrănit.

– Mi s-a îmbolnăvit urecheatul... Am alergat la veterinar cu el... Și ce credeți? N-am dat de veterinar, de parcă bieții mei iepuri nu se pot îmbolnăvi și duminica...

Cînd ajunseră acasă, Monica îl aștepta; era foc și pară pe Tudor. Se declanșă după plecarea lui Larion:

– Frumos, Tudore! Acum mă lași singură și duminica! Sînt sigură că după-amiază n-o să te clintești de lingă televizor, ca nu cumva să pierzi vreo fază a meciului de fotbal... Iată ce perspective îmi oferă viitoarea noastră căsătorie. Dimineața voi ține de urît iepurilor lui Dionisie, iar după-amiaza la televizor...

După cîteva minute se împăcară, încheind un acord: Monica avea să-l însoțească la meci, iar Tudor la dans, la clubul studențesc. De altfel, după-amiaza era cuceritor de frumoasă. A fost un meci cu revanșă: Monica s-a plictisit la fotbal, iar Tudor la dans. Se întoarseră acasă puțin după miezul nopții. Zăriră lumina aprinsă în camera locuită de unchiul Vlad. Tudor o liniști:

– Probabil a întîrziat la șah cu inginerul Denis.

În hol îi întîmpină însă medicul. Totul se petrecuse într-un chip aproape neverosimil. Unchiul Vlad auzise o mișcare suspectă în hol. Zgomotul se repetase. Atunci bătrînul se îndreptase spre ușa principală. Apropiindu-se pe nesimțite, cineva din umbră îl lovise, pe la spate, cu un corp solid, în cap. Zamfira, care se afla în bucătărie, nu auzise nici lovitura, nici zgomotul trupului prăbușit. Totul se petrecuse în cîteva secunde.

– Cine l-a găsit pe podea? se informă Tudor.

– Eu!

Inginerul Denis continuă să relateze în- tîmplarea cu o voce schimbată, încărcată de neliniște și emoție:

– Imaginați-vă, m-am împiedicat, pur și simplu, de trupul ce zăcea în nesimțire... O surpriză de loc plăcută... Am chemat salvarea... Am alarmat toți colocatarii...

Tudor urmărea atent reacția doctorului. Acesta, după ce luă din nou pulsul rănitului, declară cu ușurare:

– Își va reveni curînd! A avut noroc! Nemaipomenit noroc! Dacă lovitura i-ar fi fost aplicată cu un centimetru mai jos, i-ar fi fost fatală. Așa s-a ales doar cu șocul...

Tudor nu știa cum să procedeze, să-l anunțe sau nu pe Dan despre această ciudată întîmplare! „Dar mi-a interzis să-i vorbesc de la telefonul din casă. Trebuie să inventez un motiv oarecare și să alerg la un telefon public! E cel mai bun lucru!“ Denis continua să povestească, scuturat de o spaimă vizibilă:

– N-am auzit nimic. Absolut nimic. Și doar cu două minute înainte a trecut prin hol soțul proprietăresei mele, domnul Pietraru.

Zamfira propuse, încă stăpînită de panica prin care trecuse:

– Ar fi bine să anunțăm miliția!

Dar Denis se opuse, încercînd abil să prelungească discuția:

– Domnul Vlad își va reveni și va putea personal să relateze cazul său celor în drept... Domnul medic doar bănuiește că cineva l-a lovit în cap... Dar nu e prea sigur...

Zamfira strigă prima cu o voce stridentă:

– Domnule doctor, fratele meu și-a revenit! A deschis ochii...

Medicul și Tudor alergară lîngă patul bolnavului. Unchiul Vlad încerca să recunoască pe cei din jur; privirea îi era împăienjenită și făcea eforturi să vorbească, dar inginerul Denis, cu o insistență care nu-i scăpă lui Tudor, îl convinse să tacă. Doctorul era de aceeași părere:

– Nu vorbiți... Mai întîi liniștiți-vă! Este remediul esențial pentru starea în care vă aflați...

Rănitul bău o gură de citronadă și murmură abia perceptibil:

– M-a lovit...

– Cine? se grăbi Tudor să întrebe.

Dar rănitul ostenise, închise pleoapele la loc, căzînd în aceeași letargie, străbătută uneori de scurte convulsii.

Tudor își propuse: „Chiar în noaptea asta trebuie să-l anunț pe Dan. Se poate ca unchiul Vlad să-l recunoască pe cel care l-a rănit. Dar dacă unchiul Vlad va avea pînă dimineață soarta Irinei Lazăr? Iar domnul Paul ne va trage clapa?... Și încă ceva: s-ar putea ca însuși unchiul Vlad să-mi fi sustras portharta... Prea insistase să petrec cu Monica la reuniunea studenților... Apoi, cel care a primit portharta ar fi încercat să scape pentru totdeauna de unchiul Vlad, de unealta...”

Evenimentele se precipitau într-un ritm haotic. Undeva realul își dădea mîna cu fantasticul. Tudor se simțea dezorientat, pierdut într-un labirint din care nu întrezărea nici o ieșire. În zadar își impunea să fie cît mai lucid.

Scriind o rețetă la birou, medicul hotărî:

— Ar fi bine să mă însoțească cineva la farmacie, ca să-i aducă repede aceste medicamente. Astfel tensiunea va reveni la normal și pacientul va fi în afara oricărui pericol.

Tudor se oferi primul, cu gîndul că în felul acesta va putea telefona și lui Dan.

Dar Denis pară cu abilitate intenția aviatorului.

– Nu vă deranjați... „Mercedes“-ul mai așteaptă afară.

Dar Tudor nu cedă cu una cu două:

– De acord. Să mergem împreună!

Medicul propuse în automobil:

– Am să-i recomand și un somnifer. Am uitat să-l trec pe rețetă.

Denis se oferi cu o generozitate suspectă:

– Nu-i nevoie, domnule doctor, am suficiente somnifere. Bunăoară, un „Kalix“ elvețian?

– Nu, în nici un caz; este mult prea puternic. Sau, numai o jumătate de doză...

– Bine, îi voi administra o jumătate de doză...

Tudor se frămînta cum să se strecoare pentru cîteva minute pînă la un telefon public, în timp ce automobilul avea să stopeze în fața unei farmacii de serviciu. Profită că rețeta se afla asupra sa și se repezi din mașină, spunîndu-i lui Denis:

– Rămîneți cu domnul doctor pînă ce mă-ntorc cu rețeta...

Ofițerul era satisfăcut, deoarece doctorul interveni în favoarea propunerii sale într-un chip salvator:

– Pînă va fi gata rețeta, domnul inginer va avea timp suficient să mă conducă la spital. Și o să-l rog să facem o mică haltă și acasă, îmi este copilul bolnav... Pe urmă se va întoarce să vă ia...

Denis, cu o nervozitate de astă-dată fățișă, porni brusc, în timp ce Tudor, liniștit, pătrunse în farmacie.

– Peste cît timp va fi gata rețeta?

– Veniți peste un sfert de oră.

Ieși afară, renunțînd din motive bine întemeiate la telefonul public din farmacie. Se opri la cabina din colțul străzii. Dan se trezi cu greu, făcînd imputări aviatorului:

– Dragul meu, abia ațipisem... Hai, spune, dar numai esențialul...

După ce ascultă, Dan, spre totala stupefacție a aviatorului, constată cu o liniște iritantă, de parcă totul ar fi fost firesc:

– Înseamnă că banda de magnetofon a ajuns la destinație. Așa cum am prevăzut...

– Și ce fac, Dane, acum?

– Să tragi un somn zdravăn, mîine îți prezic o zi foarte agitată!

Tudor ar mai fi dorit să-i vorbească, dar Dan, somnoros, îi închise telefonul. Pilotul rămase contrariat: „Dacă îl lichidează pe unchiul Vlad pînă mîine dimineață, vina o poartă numai Dan cu apatia sa condamnabilă. Cît de ușor i-ar putea strecura Denis rănitului o cantitate mai mare de somnifer, care să-i astupe și lui, ca și Irinei, gura cu pămînt!“

După ce ridică medicamentele, mai așteptă minute lungi, ce i se păreau cît un veac, pînă sosi „Mercedes“-ul cu Denis; turistul ghinionist părea extrem de nemulțumit de cursa prelungită care-l obligase să lipsească atît timp de lîngă Tudor. Nu schimbară pînă acasă nici un cuvînt. Bătrînul Vlad nu-și revenise încă. Tudor ar mai fi întîrziat lîngă unchiul Monicăi, dar vocea hotărîtă a lui Denis aproape că-l sili să părăsească imediat încăperea.

– Noapte bună, domnule căpitan. Aveți nevoie de somn, noapte bună!

Cu un gest lipsit de delicatețe trînti ușa în urma lui Tudor.

Ajuns în hol, ofițerul se împiedică de ceva moale, pufos. Aprinse lumina și recunoscu într-un colț, ghemuit și speriat, un iepure de casă.

– Dezertorule, te-ai reprofilat în molie... Acum în loc de varză rozi covoare... Ce pedeapsă meriți?

În același timp Tudor auzi pași pe scară. Spre surprinderea aviatorului apăru doamna Pietraru, cu părul răvășit, scăpat de sub o bonetă bătrînească, de noapte.

– Mă iertați, domnule căpitan. Nu dormiți?

– După cum se vede, nu. Deocamdată.

Femeia părea nervoasă, pradă unei vizibile stări de surescitare. Ținea ochii închiși, pentru a se obișnui cu lumina.

– Cum se mai simte domnul inginer Timuș?

– Pot să vă spun doar că nu și-a revenit...

Bătrîna se frămîntă, rostind cu teamă:

– Ați văzut, soțul meu a trecut pe lîngă domnul Vlad, cînd era lovit pe podea, fără să-l observe...

– Da, am fost informat, doamnă.

Ochii bătrînei îl cercetau vioi și vicleni totodată.

– Și acum regretă soțul meu. Dar faptul se explică lesne. Venea de pe coridor, în hol era întuneric. Deci a trecut de la lumină la întuneric... De aceea nu l-a văzut pe domnul inginer Vlad...

Tudor nu știa cum să-și explice intervenția persuasivă a doamnei Pietraru.

– E normal, doamnă, dar de ce n-a aprins lumina?

Insistența bătrînei se accentua parcă:

– El spune că a încercat să aprindă becul, dar întrerupătorul n-a funcționat...

– Curios. Domnul Denis, cînd a descoperit trupul întins pe covor, a reușit să aprindă lumina imediat.

– E drept că nu a încercat decît o dată... A doua oară a renunțat. S-a speriat de urecheatul acela din colț. Doamne, dumnezeule, nu poți să te miști în casa asta de iepurii lui Dionisie. Îi descoperi unde nu te aștepți: prin baie, prin bucătărie, prin șifonier, în cămară, în toaletă, pardon... Numai de-ar scăpa domnul Vlad cu viață... E un om tare cumsecade...

Tudor își adînci privirea în adîncul ochilor ei.

– La fel de cumsecade ca și bietul Stogu!

– Întocmai... Uite că numai pe oamenii buni îi paște nenorocul.

Tudor sublinie ironic:

– Mă voi strădui să nu fiu la fel de... cumsecade...

Cineva urca scările cu pas greoi, apăsat. Apoi răsună un glas metalic, dur:

– Ce faci acolo, Sanda? Ai murit, de nu vii odată?

Doamna Pietraru îi strecură lui Tudor: „E soțul meu“. În semiobscuritatea scărilor, aviatorul desluși silueta masivă a

domnului Pietraru. Bătrînul repetă cu glas poruncitor:
– Vrei să mă înfurii de-a binelea? Haide, vino o dată!

Femeia, simțindu-se umilită de atitudinea grosolană a soțului, dispăru pe aceeași scară. Abia după plecarea ei, Tudor se înfurie: „De-aș fi putut să-l studiez mai atent! Mi s-a părut că tîmplele îi erau argintii și asta îmi amintește de omul de la volanul „Fiat"-ului, de domnul Paul. Ciudată asemănare!"

Tudor potrivi ceasul deșteptător așa încît să sune la orele 6. Se întinse pe studio, dar nu reuși de fel să ațipească. Se simțea extenuat. Curiozitatea lui Tudor luă proporții: „Ce-ar fi ca sub un pretext oarecare, să fac o vizită familiei Pietraru... Prea multe s-au petrecut în prezența lor. Să le solicit ajutorul pentru bolnavul de alături..." Auzi din nou zgomote înfundate. Deschise ușa, prefăcîndu-se că alungă iepurele buclucaș. În hol era beznă. Pe scări auzi vocea lui Pietraru, aspră și autoritară: „Aici, domnule inginer Denis!" Și glasul cunoscut al turistului: „Mă întorc îndată... îi aduc somniferul!" Ofițerul închise ușa încet. Se perpeli în așternut ca pe jeratic. Așa îl surprinse soneria stridentă a deșteptătorului. Fără voia lui scăpă o înjurătură:

— Afurisită „insulă liniștită"!...

8

Părăsind biroul comandantului, după ce obținuse permisia necesară călătoriei sale la București, căpitanul Tudor Păun era preocupat de rolul de „curier" pe care avea să-l joace.

În drum spre aeroport, se prezentă la biroul lui Dan, pentru a primi servieta cu „documentele secrete". La birou îl găsi doar pe locotenentul major Marin Ulmu. Acesta îi înmînă servieta, ascultînd cu un ușor zîmbet toate relatările lui Tudor.

— L-am zărit, ce-i drept în fugă, pe domnul Pietraru, cel veșnic aflat undeva pe „teren"... M-au impresionat tîmplele lui argintii, cel puțin așa mi s-a părut. Parcă ar aduce la înfățișare cu domnul Paul...

Ofițerul rîse de-a binelea.
– Îmi pare, tovarășe căpitan, că ați devenit mai perspicace decît noi...

Zău, nu-i cazul să-i acuzăm prezumtiv pe toți bărbații cu tîmple

colilii... Totuși, dumneavoastră ne-ați adus la cunoștință o observație importantă, de care noi sîntem obligați să ținem seama... Și fiți fără grijă...

Încurajat, Tudor insistă:

– Trebuie vegheat și asupra unchiului Vlad... Părerea mea este că Denis l-a „curățat“ cu somniferul pe care i l-a administrat azi-noapte... La plecare Monica mi-a spus că bătrînul era cufundat într-un somn suspect de greu... Și cred...

Ulmu îl întrerupse, arătîndu-i ceasul:

– Să nu întîrziați... Sperăm că în această dimineață vom dezlega enigma lui Stogu și o dată cu ea misterul casei pe care ați denumit-o atît de poetic „insula liniștită“...

– Eu am și descoperit pe vinovați, tovarășe Ulmu, se precipită Tudor. Pot paria unul contra o sută că Denis și domnul Pietraru nu sînt pe dinafară. S-ar putea ca și unchiul Vlad să fie amestecat în această afacere necurată. De aceea au vrut să scape de el. Și fiindcă prima tentativă nu a reușit, au recurs la mijlocul sigur al somniferului...

Ulmu se ridică de pe scaun.

– Foarte interesant, tovarășe căpitan. Dar mai aveți exact douăzeci de minute și pînă la aeroport e o cale bunișoară. în spatele clădirii vă așteaptă un getax cu numărul Z 1428.

– Vă mulțumesc!

Tudor i se adresă din ușă:

– A, să nu uit... în București, la aerogară, o să mă aștepte o mașină?

Ulmu aproape că îl împinse pe ușă:

– Veți lua un „getax“. E mai bine așa! Sper să ciocnim pe la prînz un pahar pentru victoria noastră deplină... însă pînă atunci vă urez succes și mult calm, o să aveți o dimineață a naibii de afurisită!

•

În aerogara orașului Z, Tudor nu observă pe nimeni cunoscut; cîțiva călători se îndreptau grăbiți spre avion, îngrijorați de vremea instabilă, mai mult noroasă...

Tudor se urcă în avion și se așeză ținîndu-și servieta sub brațul stîng. Un tînăr cu o statură herculeană se așeză pe scaunul liber de lîngă Tudor. Deodată zări în spatele său pe inginerul Denis care i se

păru extrem de bine dispus și care îl salută cu un zîmbet larg, intim, de parcă i-ar fi legat secole întregi de trainică prietenie. Apoi i se adresă degajat:

– Tot la București?

– După cum bănuiți... Acolo aterizează avionul... Dar dumneavoastră de ce n-ați preferat „Mercedes”-ul?

– Nu mai puteam ajunge cu mașina... Are o hibă...

– Mă mir, azi-noapte funcționa perfect.

Denis rîse ca de o glumă reușită.

– V-am mai spus că aveți perspicacitate... Mi-am făcut socoteala că o să ajung mai repede cu avionul. Sînt invitat la o onomastică. De altfel sînt și obosit... Apropo, știți, inginerul Vlad se simte ceva mai bine...

Tudor întrebă cu indiferență:

– Și-a revenit?

– A, nu complet... I-am dat însă un somnifer puternic. S-a liniștit...

Tudor scăpă fără voia lui:

– Îmi imaginez...

– Sînteți și spiritual, rîse Denis. Apreciez glumele bune. N-aveți nici o grijă, pînă la prînz își va reveni. E viguros bătrînul... Uite că am pornit... Poate ne mai întîlnim la București...

— Cu plăcere! murmură Tudor iritat peste măsură de zîmbetul agasant al turistului.

Se reașezară pe locuri. Avionul începuse manevra de decolare. Lui Tudor nu-i fu prea greu să observe schimbul de priviri dintre inginerul francez Denis și tînărul cu talie atletică de lîngă el, care avea un pumn de calibrul pumnului lui Casius Clay. Asta îl cam neliniști pe Tudor: „Dar poate că m-am înșelat. Acum văd că nu se mai privesc. Ce caută totuși Denis la București? înseamnă că presupunerea mea are un temei. A aflat data plecării mele din banda de magnetofon. Tot timpul cît a vorbit era cu ochii pe servieta mea; ea și este de fapt scopul călătoriei sale. Dar am impresia că „documentele secrete” nici pe tînărul de alături nu-l lasă prea indiferent. Ciudată și încurcată treabă!“

Drumul începu liniștit. Pasărea argintie luneca ușor, ca o lebădă pe întinsul cerului. Dar iată că o furtună neașteptată sili avionul să ia

înălțimea maximă. Sub aripile avionului se deslușea un strat de nori negri, denși. Tudor își dădu seama, ca pilot, de gravitatea situației, dar nu-și trădă sentimentele, pentru a nu trezi panică în rîndurile călătorilor. Avionul se lupta într-una cu golurile de aer. Cădea zeci de metri în gol, apoi cu greutate se redresa. Pasagerii se speriară de „capacele" atît de repetate. Tudor observă pe furiș figura lui Denis: „Se cunoaște foarte bine că nu e străin de arta zborului. Pare-mi-se că nu e numai constructor de avioane, ci și un bun pilot. Înțelege primejdia în care ne aflăm". Parcă citindu-i gîndurile, Denis îi întinse, cu un zîmbet forțat, o sticlă de scotch; Tudor se simți obligat să soarbă o înghițitură, stăpînit totuși de o oarecare bănuială. Scotch-ul era extrem de tare. Denis îi făcu semn că poate să mai bea, dar Tudor îi înapoie sticla, zîmbind cu politețe.

Avionul sparse, în sfîrșit, plafonul. Sub aripile-i argintii se desenau clădirile impunătoare ale Bucureștiului. Ca într-un film tehnicolor se derulau pe dinaintea ochilor lacurile albastre, pădurile, fabricile cu ziduri roșii, și, asemenea unei uriașe nave în larg, „Casa Scînteii". Avionul plana acum spre aerodromul Băneasa. Atinse, cu un ușor bont pămîntul, așternîndu-se lin pe pista de aterizare.

Tudor aruncă o privire admirativă spre cabina piloților. Știa ce luptă aspră dusese întregul echipaj. Pentru o clipă Tudor îl pierdu pe Denis din privire. Răsuflă ușurat că a scăpat de el. Coborî liniștit, își cumpără un pachet de „Snagov", spunîndu-și hotărît: „doar pachetul ăsta și nu mai fumez".

Trase lacom primul fum de țigară. Se îndreptă spre spatele aerogării unde se afla stația de taxiuri. Deodată auzi lîngă el o voce prea binecunoscută:

– Trebuie să ne felicităm, domnule căpitan. Numai noi știm prin ce încercări afurisite am trecut! Vă jur că n-am să mai cred în proverbul: „Ziua bună se cunoaște de dimineață". Pe cinstea mea!

Tudor îi replică nervos și neplăcut surprins de reapariția sa:

– Să nu ne grăbim, domnule inginer! Ziua încă nu a trecut. Ar putea să se mai îndrepte, nu?

Ajunseră la stația de taxiuri. Tudor mergea plictisit, iritat de insistența și amabilitatea vizibil forțată a inginerului turist. Acesta îi propuse pe un ton mieros:

– Pot să vă conduc, domnule căpitan aviator? Vă las unde aveți nevoie.

Tudor refuză cu hotărîre:

– Vă mulțumesc! O să iau un alt taxi!

—- Cum doriți, domnule căpitan. Poftiți, luați-l dumneavoastră pe acesta... Eu o să-l iau pe următorul, am timp suficient. Și iar rîse exagerat, forțat...

– Vă mulțumesc, amabil ca întotdeauna.

Tudor îi strînse cu neplăcere mîna. Se urcă în taxi, dar în aceeași clipă Denis sări lîngă el, iar tînărul atletic ocupă locul de lîngă șofer. Șoferul porni spre o destinație precisă, fără ca cei doi să-i fi indicat vreo adresă. Tudor înțelese că șoferul nu era decît un complice de-al lor. Apoi Denis îi spuse calm, dar tăios:

– Vă rugăm să stați liniștit, domnule căpitan. Vă avertizez că orice tentativă de evadare este de pe acum ratată!

9

Automobilul gonea cu o viteză uluitoare spre Ploiești.

Prin oglindă Tudor observă că taxiul este urmărit de un „Mercedes” alb. Ofițerul își spuse mai liniștit: „Probabil în mașina care ne urmărește se află cei de la securitate! Acesita a și fost planul. Au întins o cursă și Denis a căzut în ea ca un șoricel naiv. Magistral ticluit! Ei, domnule Denis, pînă aici ți-a fost jocul! Ziua bună a avut timp să se îndrepte, dar pentru noi, nu pentru tine... Vei plăti acum, domnule turist, pentru toate oalele sparte! Numai să ne ajungă „Mercedes“-ul mai repede și apoi o să stăm noi de vorbă cu dumneata. Ai să răspunzi pentru viața lui Stogu! Pentru viața Irinei! Și poate și pentru unchiul Vlad, bietul! Privește, distanța se micșorează vizibil, și o dată cu ea și speranța dumitale!“

Tînărul cu statură atletică vorbea calm la o stație de radioemisie: „Aici Barza... Totul e în regulă! Sînt în urmărirea noastră. Garantăm că n-or să ne ajungă pînă la destinație!“

Lui Tudor îi venea să le strige în față: „Ba o să vă ajungă, nemernicilor! O să vă prindă mai repede decît vă așteptați! Și o să răspundeți pentru toate fărădelegile voastre!“

Denis ordonă șoferului cu glas poruncitor:

— Mai repede!

Taxiul trecu de pădurea Băneasa. Se îndrepta cu o viteză exagerată spre lacul Snagov. Tudor era frămîntat de cele comunicate de tînăr prin radio. „Ce-or fi voind să însemne «n-o să ne ajungă pînă la destinație?» Cum oare aș putea să-i împiedic? Ce-ar fi să-l atac pe șofer?... Dar Denis îmi spionează fiecare mișcare... E atent la fiecare gest al meu... Brațele sale puternice sînt gata oricînd să mă imobilizeze... Ce bine era dacă luam asupra mea pistoletul... Poftim, încă o greșeală elementară a lui Dan! Numai el e de vină! Acum cel puțin aș fi putut acționa și n-aș fi asistat cu brațele încrucișate la propriul meu sfîrșit... Au lucrat cu abilitate! Acest taxiu are un motor mult mai puternic decît îl recomandă marca sa. Numai așa se explică faptul că „Mercedes“-ul nu-l poate ajunge, cu toată stăruința omului de la volan!“

În fața șoselei apăru o barieră. Tudor tresări: „Poftim, se lasă la timp! Astfel goana se va sfîrși, domnule Denis! Și se va încheia în mod favorabil pentru noi! Pricepi!“

Dar șoferul, un adevărat as al volanului, trecu pe sub barieră în ultima secundă. Bariera căzu ca o adevărată ghilotină peste speranța lui Tudor: „Totul este iremediabil pierdut! Această afurisită de barieră a fost fatală pentru mine! Ah, dar nu-i vorba decît de o locomotivă... Bariera s-a și ridicat. Bravo! în spatele nostim „Mercedes“-ul gonește parcă și mai îndîrjit! Așa! Mai repede!“

Cursa continua pe viață și pe moarte.

Tînărul atletic de lîngă șofer anunță din nou prin stația de radiorecepție: „Totul e în perfectă ordine!... Ne apropiem. În cîteva minute ajungem... Vă vom vesti la timp!“

Abia trecut de pădurea Snagov, taxiul părăsi șoseaua principală care ducea spre Ploiești și coti la dreapta pe un drum mizerabil, plin de hîrtoape și de gropi desfundate. Mașinile goneau cu viteză crescîndă, iar Tudor urmărea cu sufletul la gură această adevărată cursă a morții. Denis îl îmboldi înciudat pe șofer:

— Mărește viteza, Costică! S-ar putea să tragă asupra roților și atunci totul se duce pe apa sîmbetei!

Șoferul îi zîmbi ștrengărește prin oglindă lui Denis, de parcă ar fi vrut să-i spună: „Nu s-a născut omul care să mă întreacă in agerime pe mine. Așteaptă și ai să te crucești!“

Și, într-adevăr, pe drumul brăzduit de gropi, taxiul gonea cu o viteză infernală, în timp ce tînărul de lîngă șofer anunța din nou prin stația de radioemisie:

– Am sosit! Pregătiți totul! Vin după noi!

În depărtare se zări o casă părăsită, înconjurată de o grădină de pomi fructiferi, la fel de neîngrijită.

Costică, șoferul, îndreptă mașina spre casă și frînă brusc, în timp ce Tudor se simți împins, mai mult luat pe sus de Denis și dus în interiorul casei. Șoferul le strigă din urmă:

– Mai repede!

Cei patru se refugiară în casă, cînd „Mercedes“-ul își făcu impetuos apariția. Opri la cîțiva metri de taxi. Din mașina albă coborîră cu prudență cinci inși ce se înșiruiră imediat în poziție de trăgători. Unul dintre ei trase cu un revolver cu amortizor asupra cauciucului dreapta-spate al taxiului. Pentru Tudor, clipa atingea apogeul. Cîteva gloanțe porniră în direcția casei părăsite. Un plumb nimeri într-o bîrnă putredă din care zburară așchii galbene, iar o voce puternică de afară le adresă un ultimatum:

– Vă acordăm două minute! Trebuie să recunoașteți că nu mai aveți nici o șansă. Renunțați la orice rezistență! Predați-ne documentele și nu vă facem absolut nimic!

Tudor înțelese situația. „De fapt pentru servieta mea se bat acum două bande de spioni!“

Urmară clipe de tăcere apăsătoare. Apoi, din nou se auzi vocea puternică din curte:

– Vă mai acordăm un minut! Aruncați actele pe fereastră! Și armele! apoi ieșiți cu mîinile sus! De nu, vă incendiem adăpostul...

Tudor privi spre Denis și spre însoțitorii săi, care, bine adăpostiți pe lîngă ferestre, așteptau cu revolverele automate gata de tragere. „De ce dracu e atît de calm Denis? Cei de afară sînt mai numeroși și au într-adevăr posibilitatea să incendieze casa!“

Timpul trecea... Unul dintre ocupanții „Mercedes“-ului aduse două sticle incendiare. Dar, în același timp, din livadă năvăli, la un

semnal, un grup numeros de oameni înarmați. Și, o dată cu ei, Denis și însoțitorii săi țîșniră afară. Totul se petrecu fulgerător. Răsunară glasuri:

– Aruncați armele! Mîinile sus!

– Nici o mișcare!

Cîteva rafale scurte, apoi liniște.

Mulțumit și uluit în același timp, Tudor observa cum oamenii securității imobilizară în cîteva secunde pe ocupanții „Mercedes"-ului. Se dezmetici abia cînd spre casa părăsită se îndrepta liniștit, fumîndu-și calm țigara, căpitanul Miron Dan. Îi zîmbi lui Tudor cu un aer indiferent, de parcă nu s-ar fi întîmplat nimic deosebit. Îl salută, ca și cum l-ar fi întîlnit la un chioșc de răcoritoare sau la pescuit. Și iată că Denis ieși zîmbitor înaintea lui Dan și raportă militărește:

– Să trăiți, tovarășe căpitan, totul a decurs conform planului ordonat. Misiunea a fost îndeplinită!

Dan îi strînse mîna și apoi i-l prezentă lui Tudor:

– Tovarășe Tudor, faceți cunoștință cu căpitanul de securitate Mărculescu Pompiliu, fost pînă acum cîteva clipe „inginerul Denis, turist din Franța"...

Tudor îi strînse mîinile lui Mărculescu și spuse zîmbind:

– Tovarășe Mărculescu, mai ai din scotch-ul acela din care am băut în avion? Dă-mi te rog un gît, să-mi revin la realitate!... Mulțumesc!...

Dan îi prezentă și pe ceilalți doi colaboratori ai lui Mărculescu, pe șofer și pe tînărul cu forță herculeană, apoi îl conduse pe aviator spre grupul celor din „Mercedes". Căpitanul de securitate se opri în fața unui tînăr înalt, cu chip smead și tîmple argintii. îi întinse documentele din servietă:

– Poftim! La proces vei avea nevoie de ele... Nu?

Tînărul privea încruntat și înciudat spre hîrtiile goale, în timp ce Dan continuă:

– Ai alergat cam mult după un iepure șchiop. Să mergem să lămurim cum l-ai ucis pe Stogu... Pe Irina...

Tudor îl privea cu mînie pe tînărul cu tîmple argintii în care recunoscuse pe omul de la volanul „Fiat"-ului, alias domnul Paul,

asasinul Irinei. Se stăpîni să nu-l lovească. Dan îl ajunse din urmă:
– La orele 18 avem bilete la avion! Trebuie neapărat să fim diseară în orașul Z. N-ai să crezi, dar sîntem așteptați...
– Bine, Dane!
– Dar ce văd, ai început să fumezi? Asta-i bună! Azvîrle imediat țigara! Tutunul e cea mai distrugătoare otravă... Pricepi?

Și, parcă pentru a infirma cele spuse, Dan își aprinse o nouă țigară de la mucul ce mai fumega!

10

În avion Dan se instală lîngă Tudor. Acesta se mai afla încă sub imperiul emoțiilor prin care trecuse și era din cale afară de nerăbdător să dezlege enigma morții lui Stogu. De aceea îl provocă pe Dan la discuție:
– Aș fi putut jura că „Denis“ e autorul principal. Înseamnă că și-a jucat rolul cu o măiestrie inegalabilă...

Dan asculta liniștit, cu o pleoapă închisă, urmărind parcă niște gînduri interioare, dornic în același timp să ațîțe cît mai mult curiozitatea lui Tudor. Dar acum aviatorul se încurca în ipotezele sale și trăgea concluzii eronate; de aceea Dan îi sări în ajutor:
– Tudore, să pornim în primul rînd de la adevărul esențial. Trebuie să precizăm că omul cu tîmple argintii, „domnul Paul”, uneori „domnul Rak“, este în realitate Constantin Răcaru, spion din tată în fiu...

El și-a stabilit cîmpul de operații de cîțiva ani în orașul Z, acționînd mai mult pentru a obține planul de apărare al marii unități de aviație. Acest Constantin Răcaru, împreună cu tatăl său Carol Răcaru, au reușit să-l transforme pe Stogu într-un „agent orb“, cu ajutorul unei serviete cu fundul dublu... Procedeul îl cunoști, Tudore, nu? Datorită acelor aparate minuscule și ultrasensibile de ascultare, aflate și în portharta ta, l-au atras pe Stogu la București, l-au pus în fața realității evidente și au încercat un șantaj, de altfel obișnuit la asemenea „caractere“: „Pînă acum ne-ai fost o unealtă oarbă... Poftim, ascultă aceste benzi de magnetofon! Le cunoști prea bine! Ei, dumneata ni le-ai furnizat... Cu ajutorul acestei serviete,

pricepi? E dovada vinovăției dumitale... Acum te vrem ajutor și colaborator lucid. Vei fi remunerat excelent!“ Stogu a refuzat, bineînțeles, odioasa propunere. Dar și-a semnat în același timp condamnarea la moarte... Au încercat la început să-i folosească actele, dar descoperirea și recunoașterea atît de rapidă a cadavrului i-a derutat, așa că au renunțat...

Tudor îl întrerupse pe Dan cu o întrebare nereținută:

– Bine... Dar Stogu mi-a recomandat locuința și m-a adus pe mine în această casă!...

Neavînd voie să fumeze în avion, Dan trăgea doar cîte un fum invizibil dintr-o țigară „fumată“ la rece:

– O simplă coincidență, ca multe altele... De pildă Irina! Nu uita că la acea dată, Stogu nu aflase că, fără voia lui, este o unealtă în interesul Răcarilor...
– Pînă aici e clar! declară Tudor satisfăcut.
– Mai departe e la fel de clar, deși pare paradoxal. Cînd am cercetat camera lui Stogu, am descoperit că cineva pătrunsese în încăpere după moartea sa, urmărind desigur un interes. Trebuia să punem toată casa sub supraveghere. Dumneata deveniseși noua lor preocupare, erai în locul lui Stogu. Astfel a pătruns căpitanul de securitate Pompiliu Mărculescu, sub o carte de vizită falsă: inginerul turist Denis, venit din Franța. Prezența lui a atras atenția celor direct interesați, iar Pompiliu a lucrat în așa fel încît le-a trezit suspiciuni.
– Chiar și mie, rîse Tudor.
– Vezi. înseamnă că a lucrat ca la carte. Și imaginează-ți ce spaimă, ce panică a pricinuit Răcarilor, care erau convinși că o organizație similară le face concurență. De fapt atentatul din hol era îndreptat împotriva „turistului francez“... Dar probabil că unchiul Vlad a fost prea curios și a plătit în locul lui. Ce-i drept, ne-a ajutat și faptul că am descoperit microfonul și mai apoi magnetofonul atît de perfect ascunse în portharta dumitale... Atunci le-am aruncat nada. Aceasta ar fi meritat orice sacrificii și i-a îndemnat să se descopere.

Mărculescu era pentru ei un spion străin, iar pentru noi era „îngerul păzitor“ al căpitanului aviator Tudor Păun. În ziua în care

trebuia să pleci, ei au fost obligați să-ți „cerceteze" servieta. Erau în joc „documente" atît de importante.

Noi te-am „răpit" de la aeroportul Băneasa, și-ți cerem iertare, nu-i așa, Mărculescule?

Mărculescu surîse modest de pe locul său de lîngă fereastră.

Dan trase cîteva fumuri „la rece" din țigară.

— Răcaru-junior, care te aștepta la sosire la Băneasa, a încercat prin orice mijloace să-și recapete prada, fiind convins că i se cuvine numai domniei sale. Pricepi? Și Mărculescu l-a condus la locul fixat, unde noi îl așteptam, cum se spune, cu lăutari și cu masa pusă... Au căzut cu toții în capcana noastră.

Tudor zîmbi.

– Te admir, Dane. Dar un lucru îmi rămîne inexplicabil: cum au pătruns Răcarii la noi în „insula liniștită", în camera lui Stogu și a mea?

– Iată am și ajuns! Aterizăm! Vezi nici n-am simțit cum am ajuns în orașul Z. Și află că peste cîteva minute curiozitatea îți va fi satisfăcută...

Tudor, observînd că automobilul se îndreaptă în direcția locuinței sale, simți în adîncul său regrete și spaimă: „De nu ar fi amestecat unchiul Vlad... Sau Monica..." Tresări. În cale îi ieși chiar logodnica sa, cu ochii înroșiți de plîns.

– Ai plecat, Tudore, fără să-mi spui un cuvînt...

– Cum se simte unchiul Vlad?

– Bine că întrebi de el și nu de mine... Unchiul Vlad e dispus să joace o partidă de șah...

Tudor îi făcu semn să-l aștepte în curte. Apoi îl urmă cu înfrigurare pe Dan. Cînd să coboare în subsol, Marin se desprinse parcă din zid și strecură lui Dan în șoaptă: „Ca la carte, tovarășe căpitan". Dan bătu la ușa mecanicului Dionisie, stăpînul iepurilor de casă. Bătrînul se afla în mijlocul iepurilor pe care-i hrănea cu morcovi și varză. Le deschise ușa zîmbitor.

Dan răspunse cu același zîmbet.

– Poftă bună tuturor! Priviți ce tablou idilic, de-a dreptul înduioșător...

Tudor nu știa ce să înțeleagă. Totul părea un fel de glumă grotescă. Deodată auzi ca din altă planetă vocea sigură a lui Dan:

– Dionisie Larion, pe numele adevărat Carol Răcaru, în numele legii ești arestat!...

Apoi ordonă celor care-l însoțeau:

– Vedeți să nu aibă cianură asupra sa! Percheziționați-l! Apoi controlați și camera, peste tot...

În prag apăru Mărculescu:

– Nu-i nevoie, tovarășe căpitan. Aici nu are decît iepuri. Tot aparatajul său special se află în blocul de alături.

Dan continuă cu ironie:

– Unde Răcaru este tot mecanic de bloc și de unde a sustras actele lui Rak pe cînd se afla în spital... Cu aceste acte și cu un alt „Fiat", dar cu numărul mașinii lui Rak, fiul său a operat la București…

„Dionisie" nu protestă. Ceru cu voce scăzută:

– Nu vă supărați! Permiteți-mi să beau doar un pahar cu apă...

Dan precizã.

– Desigur! Desigur! Dar lasă-ne bucuria să te servim noi!... Află că fiul te așteaptă la București, de ce l-ai nenorocit, bătrîne lefegiu al Gestapo-ului? Sperai că dacă îți vei schimba stăpînii, nu o să te dibuim, nu? Te-ai înșelat!

Marin îi aduse un pahar de apă, dar cînd să ajungă la falsul mecanic acesta se prăbuși.

– A leșinat, constată Tudor.

Fără să-l asculte, Dan descleștă maxilarele lui Dionisie:

– Ne-a tras pe sfoară!... A avut cianura ascunsă în plomba unei măsele... A scos plomba și iată-l...

Iepurii năvăliră afară în libertate, alergînd slobozi prin întinsul „insulei liniștite", în amurgul bacovian al unei zile toride...

Monica îl opri pe căpitanul Mărculescu la poartă:

– Domnule Denis, nu rămîneți la noi la masă?

Ofițerul de securitate se scuză, declinîndu-și funcția și numele:

— Mă numesc Pompiliu Mărculescu și sînt căpitan, dar să știți că invitația la Mamaia rămîne valabilă... Am să vă conduc cu „Trabant"-ul meu în călătoria de nuntă cu tovarășul căpitan Păun...

Prin natura genului și dimensiunile speciei, povestirea polițistă e un examen de inteligență, fantezie, concizie și economie de mijloace. Examen pe care, la noi, nu s-au încumetat să-l dea decît puțini autori. Printre ei, acum, înregistrînd un neîndoielnic succes, se numără și poetul Nicolae Tăutu, a cărui „*insula liniștită*" se înscrie printre narațiunile enigmistice bine concepute și abil conduse.

Aurel Martin

COLUMNA